

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra veřejnoprávních disciplín (KVPD)

Správní exekuce

Bakalářská práce

Administrative execution

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

doc. JUDr. Olga Sovová PhD.

AUTOR PRÁCE

Kateřina Poncarová

PRAHA

2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce s názvem „*Správní exekuce*“ je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerá literatura a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 26.08.2022

.....

Kateřina Poncarová

ANOTACE

Bakalářská práce na téma Správní exekuce se zabývá nuceným vymáháním povinností vyplývajících ze správního rozhodnutí ve smyslu zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Práce se nejdříve zaměřuje na obecné vyložení pojmu výkon rozhodnutí, dále jsou vyjmenovány a vysvětleny zákonné principy a zákonné předpoklady pro exekuci. Rozebrána je i aplikace základních zásad činností správních orgánů. Hlavní podstatou práce jsou konkrétní způsoby plnění, přičemž jádrem práce je exekuce na plnění nepeněžitá. Popsána je exekuce provedením náhradního výkonu, exekuce přímým vynucením povinnosti a exekuce ukládáním donucovacích pokut.

KLÍČOVÁ SLOVA

exekuce * výkon rozhodnutí * základní principy * zákonné předpoklady * zásady činnosti * exekuční titul * peněžitá plnění * nepeněžitá plnění

ANNOTATION

The bachelor's thesis on the subject of Administrative execution deals with the forced enforcement of obligations resulting from an administrative decision in the sense of the Act No. 500/2004 Coll., Code of Administrative Procedure. The thesis first focuses on the general interpretation of the term enforcement of the decision, then the legal principles and legal prerequisites for execution are listed and explained. The application of the basic principles of the activities of administrative bodies is also analyzed. The main essence of the work are specific methods of performance, while the core of the work is non-monetary enforcement. It describes execution by performing substitute performance, execution by direct enforcement of an obligation and execution through the imposition of coercive fines.

KEYWORDS

execution * execution of the decision * general principles * legal principles * principles of activity * execution title * monetary performance * non-monetary performance

Obsah

1. Úvod.....	6
2. Správní exekuce	8
2.1. Historie.....	8
2.2. Správní exekuce obecně.....	9
2.3. Právní úprava.....	11
2.4. Zákonné předpoklady exekuce	12
2.4.1. Povinnost nebyla dobrovolně splněna	12
2.4.2. Existence řádného podkladu	13
2.4.3. Uplynutí lhůty.....	13
2.4.4. Prekluze	14
2.4.5. Podnět k exekuci	16
2.4.6. Příslušnost správního orgánu	17
2.5. Zásady vykonávacího řízení	18
2.6. Odložení, přerušení a zastavení exekuce	20
3. Peněžité plnění	21
4. Nepeněžité plnění	23
5. Exekuce provedením náhradního výkonu.....	24
5.1. Zastupitelné plnění.....	25
6. Exekuce přímým vynucením povinnosti.....	26
6.1. Exekuce vyklizením.....	26
6.1.1. Průběh vyklizení	27
6.1.2. Vyklizení bez náhrady	29
6.1.3. Vyklizení s náhradou	30
6.1.4. Náklady vyklizení.....	31
6.2. Exekuce odebráním věci.....	32
6.2.1. Průběh exekuce odebráním věci	33
6.2.2. Výzva k odebrání věci	36
6.2.3. Náhradní opatření věci	38
6.2.4. Osobní prohlídka a prohlídka bytu a jiných místností	39
6.2.5. Náklady odebrání věci	40
6.3. Exekuce rozdělením společné věci.....	41

6.3.1.	Průběh rozdělení společné věci.....	42
6.3.2.	Prodej věci.....	43
6.3.3.	Prodej nemovité věci	44
6.3.4.	Prodej movité věci	45
6.3.5.	Rozdělení věci podle podílů	46
6.3.6.	Náklady	47
7.	Exekuce ukládáním donucovacích pokut	48
8.	Rozbor judikátu	49
9.	Závěr.....	51
10.	Seznam použité literatury	52
11.	Seznam příloh	54

1. Úvod

Jako téma mé bakalářské práce jsem si zvolila Správní exekuci. Učinila jsem tak, protože jsem informace o exekuci měla z první ruky od mého otce, který byl zaměstnán jako vykonavatel. Mám tedy přehled o exekuci v praxi z pohledu exekutora. Samotné téma mě zajímalo, protože jsem si chtěla praktické vědomosti spojit s danou judikaturou, a tak exekuci více porozumět.

Problematika exekucí je stále aktuální a každý občan by s ní měl být seznámen, protože se s ní může v budoucnu setkat ať už na pozici oprávněného nebo povinného. Podle statistik exekutorské komory České republiky bylo na území České republiky v roce 2021 zahájeno přes 450 tisíc exekucí. Ovšem samotných exekucí bylo více než exekučních řízení, a tak v průměru 6 exekučních řízení připadalo na jednu osobu v exekuci. V minulém roce byl zaznamenán nárůst exekucí oproti letům předešlým. Důvodem tohoto počtu exekucí může být současná koronavirová krize, ale i nová krize energetická, vysoká inflace nebo rostoucí úrokové sazby, které zdražují i stávající hypotéky.

V současné době rozlišujeme více druhů exekuce. Tyto různé typy výkonů odlišuje několik faktorů. Hlavním rozdílem jsou právní předpisy, podle kterých jsou upraveny. Jedná se o exekuce upravené občanským soudním řádem, správním řádem, trestním řádem, exekuce prováděné soudními exekutory a daňové exekuce. Tato práce se zaměřuje na problematiku správní exekuce. Postup je upraven v zákoně č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Správní exekucí rozumíme vymáhání pohledávek správními orgány. Cílem práce je vysvětlit čtenáři řádný postup správních orgánů při exekuci, a to zejména při exekuci na nepeněžitá plnění. V práci chci přiblížit postup právě tohoto typu plnění, protože dostupná právní úprava je značně nedostatečná. Informace budu tedy čerpat jak z právních předpisů, tak i z odborné literatury a přidám i užitečné informace z praxe.

V úvodní části práce definuji samotný pojem výkon rozhodnutí neboli exekuci. Za zmínění stojí i stručná historie exekuce v české republice. Výkon rozhodnutí je vysvětlen obecně s přihlédnutím k ústavnímu právu vlastnit majetek. Dále v práci zmiňuji příslušnou právní úpravu, kterou je primárně správní řád. Důležité je vysvětlit si zákonné právní předpoklady k řádné správní exekuci. Bez splnění těchto podmínek by exekuce nebyla zákonem povolena. Ke konci první části popisují konkrétní zásady, kterými je správní řízení vedeno. Jedná se i o zásady specifické právě pro správní exekuční řízení.

Hlavní část práce je věnována plněním nepeněžitým. Ovšem je nutno si definovat a rozebrat i plnění peněžitá. V práci tedy zmiňují způsoby provedení daňové exekuce a její úpravu. Zbytek textu je věnován detailnímu rozebrání správní exekuce na nepeněžitá plnění a její zákonné úpravě. Zaměřují se na tři typy exekuce a to, exekuce provedením náhradního výkonu, exekuce přímým vynucením povinnosti a exekuce ukládáním donucovacích pokut.

K práci používám primárně metodu desk research, dále analýzu právní úpravy a judikatury a samozřejmě také analýzu literatury a soudních rozhodnutí. Tyto metody slouží k popisu jednotlivých typů exekuce.

2. Správní exekuce

2.1. Historie

Exekuční právo se objevuje již v úpravě římského práva. Tehdy se římský proces dělil na fázi před prétozem a následně před soudem. Před soudem byl žalovaný odsouzen či osvobozen od žalovaného výroku. Později ustupuje personální charakter exekuce. V českých zemích se exekuční postup řídil právy zemskými a vykazoval přílišný formalismus. V této době byly exekučními tituly například rozsudek soudu zemského anebo soudů městských.

V dobách městského exekučního práva probíhalo řízení rychleji a efektivněji. Pokrokem bylo pokládání rozsudku za výzvu dlužníkovi. Exekuční řád z roku 1896 popisuje exekuční řízení zdlouhavě a definuje spoustu dílčích kroků. Během první republiky docházelo k různým úpravám. Rekodifikace občanského soudního řádu z roku 1963 nahradila pojem exekuce za nový pojem výkon rozhodnutí. Řízení exekuční se tak stává řízením vykonávacím.

Vymáhání dluhu na území české republiky není jen současnou ale i historickou záležitostí. Návrh zákona o soudních exekutorech byl podán poslaneckou skupinou Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR již v roce 2001. Po menších změnách byl tento návrh Poslaneckou sněmovnou přijat. Ve Sbírce zákonů byl publikován pod č. 120/2001 Sb. S tímto zákonem začal existovat nový institut soudního exekutora.¹

¹ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-835-8. s. 41

Stát přenesl část pravomocí soudu. Jednalo se o pravomoci uplatňované po vydání autoritativního soudního rozhodnutí, popřípadě jiného státního orgánu, na nezávislého a nestranného exekutora i pro oblast výkonu rozhodnutí. Tímto byl právní řád rozšířen o exekuce prováděné exekutorem podle nového zákona, označovaného za zvláštní právní předpis ve vztahu k dosavadní obecné úpravě občanského soudního řádu. Na území České republiky v této době probíhá daňová a správní exekuce a možnost využití mimosoudního vymáhání.²

2.2. Správní exekuce obecně

Správní exekucí rozumíme nucený výkon rozhodnutí. Představuje relativně samostatný postup, ve kterém jsou správní orgány oprávněny nuceně vynutit splnění povinností, které byly uloženy na základě správního rozhodnutí nebo vyplývají z uzavřeného smíru.

Veřejné subjektivní právo nebo veřejná subjektivní povinnost, které byly přiznány nebo uloženy právě rozhodnutím správního orgánu se v první řadě vykonávají dobrovolně. Pokud nedošlo k takovému vykonání následuje státní donucení prostřednictvím zvláštního řízení. Jedná se o postup, kterým se provádí nucená realizace plnění. Tento postup vykonávají oprávněné orgány a nazýváme ho výkonem rozhodnutí neboli správní exekucí.

Vykonávací řízení je relativně samostatnou částí správního procesu. Celý proces má svou speciální legislativní úpravu. V rámci exekučního řízení správní orgány postupují obdobně jako při obecném správním řízení. Uplatňují se zde i základní zásady činnosti správních orgánů a z nich vyplývající pravidla celého správního řízení.³

² ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-835-8. s. 41

³ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 319

Uvedené řízení může navazovat na řízení nalézací, ale není to obligatorní podmínkou. Exekuční řízení zároveň nenastupuje automaticky po nesplnění uložené povinnosti. Zahájení takového řízení vždy následuje až po podnětu. Správní exekuce se může zahájit na návrh účastníka řízení, nebo se realizuje z podnětu správního orgánu, který ve věci rozhodoval v I. stupni. Také se může jednat o orgán, který schválil uzavřený smír.

Podstatou správní exekuce je řádný výkon exekučních titulů vydaných správními orgány. Správní rozhodnutí může být vykonáváno buď příslušnými správními orgány nebo soudy, nebo prostřednictvím správního exekutora. Návrh na soudní výkon rozhodnutí může podat účastník řízení nebo vymáhající správní orgán. Soudní výkon lze činit i tehdy, byl-li výkon rozhodnutí cestou správní exekuce bezvýsledný.⁴

Správní exekuce je upravena správním řádem. Všechny exekuční tituly, na jejichž základě jsou vydávány exekuční výzvy nebo příkazy jsou uvedeny v § 104 správního řádu. Exekuce se rozděluje na peněžité a nepeněžité plnění.⁵

V případě vymáhání peněžitých plnění nalezneme úpravu exekuce v daňovém řádu. Správní řád upravuje pouze věcnou příslušnost správních orgánů k tomuto způsobu výkonu rozhodnutí. Peněžité plnění zahrnují například pokuty uložené za přestupky nebo jiné správní delikty, vymáhání pořádkové pokuty nebo náhradu škody a paušální náhradu nákladů řízení.⁶

⁴ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 319

⁵ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-835-8. s. 44

⁶ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 319

2.3. Právní úprava

Existuje více právních předpisů, podle kterých je možno postupovat při nuceném výkonu povinností uložených v rozhodnutí správních orgánů. Výběr předpisů se odráží podle toho, kdo v řízení rozhoduje. Výkon může provádět správní orgán, který vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo který schválil smír. Osoba oprávněná z exekučního titulu může dále požádat o provedení exekuce soud nebo soudního exekutora.⁷

Při použití soudního exekutora se používá úprava v zákoně č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů. Novela občanského soudního řádu, provedena zákonem č. 296/2013 Sb. uvádí, že soud nenařizuje a neprovádí výkon rozhodnutí titulu, který se vykonává ve správním nebo soudním řízení, za předpokladu podání návrhu k soudu na výkon takového titulu. Soud tento návrh odmítne. Je-li exekuční titul uplatněn u správního orgánu, či správní orgán oprávněný k exekuci z moci úřední řízení zahájí z vlastního podnětu, bude rozhodná povaha předmětu plnění, kterého má být výkonem rozhodnutí dosaženo.

Právní úprava u peněžitých plnění upravuje postup pro správu daní a k exekuci oprávněným orgánem je podle § 106 správního řádu zásadně obecný správce daně. Nestanoví-li daňový řád jinak, při exekuci je postupováno podle úpravy občanského soudního řádu. V druhé části správního řádu je upraven postup správní orgánů při exekuci na nepeněžitá plnění. Zároveň je předpokládáno i obdobné použití části první. Celkově je tedy využíváno všech institutů správního řízení, počínaje zahájením, a přizpůsobením se zvláštnostem exekučního řízení. Cílem řízení není vydání správního aktu ale nucený výkon nesplněné povinnosti.⁸

⁷ HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-624-1. s. 282

⁸ HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-624-1. s. 283

2.4. Zákonné předpoklady exekuce

Správní exekuce je přípustná pouze za předpokladu splnění zákonem stanovených procesních podmínek. Pokud tyto podmínky splněny nejsou, nemůže být exekuce nařízena ani prováděna.

Základním procesním předpokladem pro výkon rozhodnutí je skutečnost, že účastník doposud nesplnil dobrovolně povinnost, která mu byla uložena správním rozhodnutím nebo schváleným smírem. Také se může jednat o povinnost uhradit určitou finanční částku stanovenou některým zvláštním právním předpisem dle zákona o celní správě. Dalším předpokladem je existence podkladu pro exekuci neboli exekučního titulu. Také musí uplynout lhůta, která byla stanovena ke splnění povinnosti. Dále již nedošlo k prekluzi možnosti vymáhání nárokovaného plnění, byl podán návrh nebo podnět ke správní exekuci a posledním předpokladem je existence příslušného správního orgánu k výkonu rozhodnutí.⁹

2.4.1. Povinnost nebyla dobrovolně splněna

Účastníkovi byla vykonatelným rozhodnutím nebo schváleným smírem uložena povinnost. Pokud účastník povinnost dobrovolně nesplní ve stanovené lhůtě, stává se takováto skutečnost předpokladem pro výkon rozhodnutí.

Účastník může svou povinnost splnit dobrovolně i po zahájení výkonu rozhodnutí. Časový úsek pro splnění je omezen do vymožení uložené povinnosti. Jestliže účastník řízení splní uloženou mu povinnost správním rozhodnutím v době, kdy řízení za účelem výkonu rozhodnutí již bylo zahájeno, bude následovat okamžité zastavení takového řízení. Pokud účastník splní uloženou povinnost ve stanovené době jen částečně, bude exekučně vymáhán jen zbytek uložené povinnosti.¹⁰

⁹ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 321

¹⁰ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 322

2.4.2. Existence řádného podkladu

Podmínkou pro zahájení exekučního řízení je existence řádného podkladu pro výkon rozhodnutí. Jedná se o vykonatelné rozhodnutí nebo vykonatelný smír neboli exekuční titul. Za exekuční titul označujeme listinu, která byla vydána k tomu oprávněným orgánem a má předepsanou formu. Obsah listiny ukládá konkrétní osobě povinnost něco v určité době vykonat. V § 74 správního řádu se dočteme, že takové rozhodnutí je vykonatelné v případě nabytí právní moci nebo pozdějším dnem, který je v jeho výrokové části uveden. Rozhodnutí je vykonatelné předběžně pokud odvolání nemá odkladný účinek.

Právní úpravu uzavřeného smíru, který je také podkladem pro výkon rozhodnutí, nalezneme v § 141 odst. 8 správního řádu. Patří sem i exekuční tituly pro daňovou exekuci, které jsou upraveny v § 176 daňového řádu. Jedná se o výkaz nedoplatků, který je sestavený z údajů evidence daní, vykonatelné rozhodnutí, kterým je stanoveno peněžité plnění nebo vykonatelný zajišťovací příkaz.

2.4.3. Uplynutí lhůty

Podmínkou vykonatelnosti u rozhodnutích ukládajících povinnost je marné uplynutí lhůty k dobrovolnému splnění uložené povinnosti, která byla stanovena správním orgánem. Den vykonatelnosti rozhodnutí je stanoven uplynutím lhůty, která je určena ve výroku správního rozhodnutí ke splnění uložené povinnosti. Lhůta počíná běžet zpravidla dnem následujícím po správní moci rozhodnutí. Pokud opravný prostředek proti prvoinstančnímu rozhodnutí nemá odkladný účinek dle § 85 správního řádu, lhůta počíná běžet dnem následujícím po oznámení rozhodnutí účastníkovi řízení, jímž se mu ukládá povinnost. Podkladem pro výkon rozhodnutí je tedy lhůta k plnění, kterou stanovuje správní orgán v rozhodnutí.¹¹

¹¹ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 322

Lhůta lze prodloužit dodatečně. V takovém případě se musí výrok rozhodnutí doplnit o nové obligatorní náležitosti, a proto se musí vydat rozhodnutí nové ve smyslu § 101 správního řádu. Jelikož se jedná o nové rozhodnutí, začíná běžet nová lhůta a musí se počkat až tato lhůta uplyne a rozhodnutí nabude právní moci, neboť předpokladem pro exekuci je pravomocné rozhodnutí před zahájením nuceného výkonu. Proti takto vydanému rozhodnutí je přípustný opravný prostředek.¹²

Po uplynutí stanovené lhůty ke splnění povinnosti nastává okamžik zahájení exekuce, který je ovlivněn vymáhajícím. U peněžitých plnění je třeba vyčkat do doby, kdy je zřejmé, že povinná platba nebyla v dané lhůtě skutečně uhrazena. Placení peněžitých plnění je upraveno v § 163 a násl. daňového řádu.

2.4.4. Prekluze

Rozhodnutí na peněžitá plnění se vykonávají podle daňového řádu. Prekluze práva na vymahatelnost nezaplacené pokuty počíná běžet až po 6 letech od roku, kdy se stala vymahatelnou. Dnem její splatnosti začíná běžet lhůta pro placení daně. Prekluzivní lhůta je přerušena, pokud byl proveden úkon směřující k vybrání, zajištění nebo vymožení pokuty. V takovém případě začíná běžet nová prekluzivní lhůta ode dne, kdy byl některý z úkonů proveden a pokutu lze následovně vymáhat až do 20 let od konce roku, kdy se stala splatnou. V případech uvedených v § 160 odst. 5 a 6 daňového řádu lze peněžitou částku zajištěnou zástavním právem vymáhat do 30 let.¹³

¹² HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 322

¹³ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 323

Po uplynutí lhůty zaniká právo nedoplatek vybrat i vymáhat. Lhůta je prekluzivní, tudíž k ní musí správce daně přihlídnout z úřední povinnosti. Tato lhůta neběží po dobu výkonu rozhodnutí soudem nebo soudním exekutorem anebo po uspokojení dluhu výtěžkem z veřejné dražby, a to až do právní moci rozhodnutí o ukončení těchto řízení. Lhůta se rovněž nevyskytuje v případě přihlášení nedoplatku v insolvenčním řízení.

Výše zmíněná rozhodnutí lze vykonat do 6 let po uplynutí lhůty určené pro jejich zaplacení. Poté se lhůta stává prekluzivní a jejím uplynutím zaniká právo na výkon rozhodnutí a toto rozhodnutí se stává neúčinným. Pokud uplyne lhůta stanovená povinnému účastníkovi řízení k dobrovolnému splnění jeho povinnosti následujícím dnem začíná běžet lhůta vymahatelná. Tato lhůta se vztahuje na výkon rozhodnutí cestou správní ale i cestou soudní. Poté co lhůta uplyne nemůže tedy být rozhodnutí správního orgánu podkladem ani pro soudní výkon rozhodnutí.¹⁴

Ve správním řádu se uvádí i úprava maximálních lhůt, ve kterých lze nařídit a provést exekuci na nepeněžitě plnění. Dle § 108 odst. 4 správního řádu se jedná o 5letou lhůtu pro nařízení exekuce. To znamená, že exekuční správní orgán může exekuci nařídit nejpozději do 5 let ode dne nabytí vykonatelnosti exekučního titulu. Lhůta na skončení zahájeného exekučního řízení činí nejpozději 10 let od prvního dne vykonatelnosti exekučního titulu. Tato lhůta platí i v případech, kdy byla povinnost z exekučního titulu přenesena na jinou osobu. Správní orgán je oprávněn vydat listinu, která uvádí převod či přechod nepeněžitě povinnosti nebo práva vyplývajícího z exekučního titulu.¹⁵

¹⁴ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 323

¹⁵ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 324

Pokud nastane smrt fyzické osoby, proti které byla vedena exekuce, může exekuční správní orgán pokračovat v exekuci proti dědici, jeho zákonnému zástupci nebo správci dědictví, je-li tak určeno příslušným rozhodnutím. Pokud by bylo dědické řízení zastaveno pro nemajetnost, nelze v exekučním řízení pokračovat. Pokud je vedeno exekuční řízení proti právnické osobě, která následovně zanikne, může exekuční správní orgán pokračovat v exekuci proti jejímu právnímu nástupci.

2.4.5. Podnět k exekuci

Relativně samostatnou část správního řízení tvoří výkon rozhodnutí. K takovému výkonu je podstatný poklad. Zahájit lze několika způsoby. Dle § 105 správního řádu lze zahájit nařízení exekuce na žádost osoby, která je k tomu oprávněna z exekučního titulu. Druhým způsobem je zahájení z podnětu správního orgánu, který vydal rozhodnutí v prvním stupni.

U prvního způsobu zahájení výkonu rozhodnutí, tedy na návrh osoby oprávněné z exekučního titulu, se jedná o osobu, v jejíž prospěch musí povinný plnit nebo vůči které je zavázán konkrétní stanovenou a vynutitelnou povinností. Druhý aktivně legitimovaný subjekt je správní orgán, který vydal rozhodnutí neboli exekuční titul v prvním stupni nebo schválil uzavřený smír. Takový správní orgán dává podnět k exekuci v případě, že je na prováděné exekuci prokazatelný veřejný zájem. Nemusí se zásadně jednat o orgán, který je oprávněn exekuci provést. V tomto případě, kdy není orgán provádějící výkon rozhodnutí totožný s vymáhajícím orgánem, z jehož podnětu má být proveden výkon rozhodnutí, je nepostradatelné, aby orgán opatřil doklad doložkou vykonatelnosti. K vydání doložky je příslušný správní orgán, který vedl řízení v prvním stupni.¹⁶

¹⁶ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 324

Správní řád předepisuje všechny povinné náležitosti, které musí být obsaženy v žádosti na exekuci podávanou na žádost účastníka. Jedná se o zřejmost osoby, která žádost činí, které věci se týká a co se navrhuje. Dále musí obsahovat identifikační údaje žadatele a označení správního orgánu, kterému je žádost určena. Pokud by žádost neobsahovala veškeré předepsané náležitosti, exekuční orgán vyzve žadatele k opravě a odstranění nedostatků. Zároveň musí být žadatel poučen o tom, že neodstranění nedostatků může být následkem přerušení celého exekučního řízení.

2.4.6. Příslušnost správního orgánu

Poslední procesní podmínkou správní exekuce je příslušnost správního orgánu, který ji provádí. Správní orgán, který je určen k exekuci správním řádem nebo zvláštním zákonem se nazývá exekuční správní orgán.

K exekuci může být určena i věcná příslušnost na základě zákona, který ji musí výslovně a pro konkrétní správní orgán stanovit. Správní řád zároveň určuje obecní a krajské úřady jako exekuční správní orgány, neboť stanoví, že jimi vydaní správní rozhodnutí samy také vykonávají.¹⁷

Správní orgán, který vydal exekuční titul, tedy správní rozhodnutí či schválil smír, je obecně vymáhajícím správním orgánem pro dané řízení. Tento exekuční orgán musí být současně orgánem státní správy. Obecní či krajský úřad může být příslušný k provedení exekuce jako exekuční správní orgán v případě, jestliže právě tento orgán vydal rozhodnutí v I. stupni nebo schválil smír.¹⁸

¹⁷ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 325

¹⁸ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 335

2.5. Zásady vykonávacího řízení

Každé řízení je ovládáno zásadami. Vykonávací řízení není výjimkou a také se musí řídit svými specifickými pravidly. Jedná se o zásady, které jsou společné pro celé správní řízení, ale i o další specifické zásady, determinované povahou správní exekuce. Základní zásady činnosti, kterými se musí řízení řídit jsou upraveny ve správním řádu § 2 až § 8.

Hlavními zásadami při vykonávacím řízení jsou zásada dispoziční a poté zásada projednací, podle které musí správní orgán z úřední povinnosti zkoumat podmínky a předpoklady pro nařízení výkonu rozhodnutí. Z obecných zásad se zde uplatňuje zásada rovnosti stran a podstatně omezená zásada veřejnosti. V případě soudního výkonu rozhodnutí se uplatňují zásady tradiční, a to zásada legálního pořádku, která omezuje provedení určitých výkonů pouze v konkrétní fázi řízení a zásada rozhodování samosoudce.¹⁹

Dle výběru způsobu provedení exekuce platí i zásada ochrany povinného a třetích osob. Nejvíce se projevuje u výčtu té části a rozsahu majetku, který exekučnímu řízení nepodléhá. Jedná se například o ochranu nezabavitelné části mzdy. Zásada legálního pořádku je odražena v povinnosti exekutora postupovat zákonem stanoveným způsobem.²⁰

Jak již bylo zmíněno, vedle obecných zásad se zde vyskytují i zásady charakteristické pouze pro toto řízení. Jedná se především o zásadu přiměřenosti a zásadu vhodnosti. Tyto zásady stanovují požadavek, aby při výkonu rozhodnutí byly používány takové prostředky, které účastníky řízení co nejméně postihují, a hlavně vedou k přímému naplnění sledovaného cíle. Jmenované zásady se uplatňují i při soudním výkonu rozhodnutí.²¹

¹⁹ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 320

²⁰ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-835-8. s. 44

²¹ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 320

Při výkonu rozhodnutí se uplatňuje řada procesních institutů, které mají za účel chránit povinného a další třetí osoby. Jedná se například o institut odkladu a institut přerušení výkonu, který nalezneme v § 113 správního řádu a § 181 daňového řádu, nebo zastavení exekuce § 115 správního řádu. Všechny tyto instituty lze použít pouze za určitých zákonem stanovených podmínek. Postup vymáhání peněžitých plnění je upraven podle daňového řádu a aplikují se na něj obdobné instituty.

Při správní exekuci se používají i další pravidla, které vyplývají obecně z civilního procesu. Zejména se jedná o případy správní exekuce na peněžitá plnění, kde se postupuje dle zásad upravených občanským soudním řádem.²²

Výše uvedená pravidla platí pro celou oblast vykonávacího řízení. Vedle těchto pravidel existují další zásady, které se vztahují pouze na určité fáze jednotlivých způsobů výkonu rozhodnutí. Konkrétně se jedná o zásadu přednosti. Dle této zásady se určité druhy pohledávek uspokojují před ostatními bez ohledu na to, v jakém pořadí byly. Dále je to zásada priority, podle které se pořadí pohledávek určuje postupně, podle pořadí stanoveného na základě kritéria pro určitý časový okamžik. Kritéria jsou stanovena různě podle specifik jednotlivých způsobů výkonu rozhodnutí. Společně s touto zásadou působí i zásada proporcionality, která uspokojuje pohledávky poměrně, pokud jsou na stejném pořadí. Poměrné uspokojování je určeno dle výše uspokojované pohledávky vzhledem k sumě všech uspokojovaných pohledávek.²³

²² HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 320

²³ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 321

2.6. Odložení, přerušeni a zastavení exekuce

Exekuce může být odložena či přerušena jen ze závažných důvodů. Lze tak provést na žádost nebo z moci úřední usnesením, proti kterému se nelze odvolat. Exekuci je oprávněn zastavit exekuční správní orgán. Povinný nebo jiná osoba, které z tohoto úkonu vyplývá povinnost, může podat námitky proti usnesením nebo jiným úkonům exekučního správního orgánů, proti kterým se nelze odvolat. Námitky není možno podat, pokud bylo usnesení již vykonáno. Z důvodů uvedených v zákoně nemají námitky většinou odkladný účinek. Rozhodnutí o námitkách má na starost správní orgán a nelze se proti němu odvolat. Po pominutí důvodů, které vedly k odložení nebo přerušeni exekuce, pokračuje exekuční správní orgán v exekuci podle § 65 odst. 2.²⁴

Zastavení exekuce má za následek přerušeni nákladů exekutora a zároveň stále pokračuje promlčecí doba. Obecně při výkonu exekuce se promlčecí doba přerušuje. U pravomocných rozsudků tato doba nesmí překročit 10 let. Pokud je tedy exekuce v běhu, může být exekutorem vykonávána neomezeně. Proto může být pro oprávněného mnohdy výhodné pokusit se zastavit exekuci pro nemajetnost. Po zastavení promlčecí doba pokračuje a po 10-ti letech je dluh zcela promlčen.²⁵

²⁴ ŠROMOVÁ, Eva. *Správní řízení od A do Z*. 2., dopl. a přeprac. vyd. Olomouc: ANAG, c2012. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7263-696-9. s. 119

²⁵ <https://www.pravniochranamajetku.cz/zastaveni-exekuce/>

3. Peněžité plnění

Exekuční řízení na peněžité plnění postupuje dle příslušných ustanovení daňového řádu. Správní řád není v těchto případech použit ani subsidiárně. Exekuci na peněžité plnění provádí na žádost správního orgánu nebo osoby oprávněné z exekučního titulu exekuční správní orgán. Jedná se o orgán, který je místně příslušným obecným správcem daně podle zvláštního zákona. Exekučním správním orgánem může být obecní úřad nebo krajský úřad v případě, je-li současně správním orgánem uvedeným v § 105 správního řádu. Pro exekuci, vybírání a evidenci peněžitých plnění se uplatňuje postup pro správu daní.²⁶

Správní exekuce na peněžité plnění se provádí více způsoby. Jedná se o srážku ze mzdy, příkázáním pohledávky z účtu poskytovatele platebních služeb či příkázáním jiné peněžité pohledávky, postiženým jiných majetkových práv a prodejem movitých či nemovitých věcí. Podmínkou pro vymáhání plnění je dobrovolné neuhrazení nedoplatku povinným. Jelikož se postupuje podle daňového řádu, správní orgán se dostává do postavení správce daně a řídí se při exekuci příslušnými ustanoveními daňového řádu.²⁷

K vymožení peněžité pohledávky je exekuce vedena na jednotlivé majetkové předměty povinného. Cílem exekuce je zpeněžení těchto předmětů a z výtěžku je následně oprávněný nuceně uspokojen. Za majetek povinného jsou považovány pohledávky povinného, movité věci i nemovitosti.

Nejčastěji používaným způsobem exekuce na peněžité plnění jsou srážky ze mzdy. Srážky totiž postihují přímo výplatu mzdy povinného, tudíž tím lze tím nejspíše dosáhnout uspokojení peněžité pohledávky. Tento způsob je vhodný jak s postupnému vymáhání jednorázově splatných pohledávek, tak i k vymáhání pohledávek opakujícího se plnění.²⁸

²⁶ Uvedené ustanovení odkazuje přímo na § 106 zákona č. 500/2004 Sb. Zákon správní řád

²⁷ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 327

²⁸ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuce*. Ostrava: Key Publishing, 2008. Právo (Key Publishing). ISBN isbn978-80-87071-91-5. s. 82

Dalším způsobem vymáhání peněžitého plnění je přikázání pohledávky. Podstatou je postižení pohledávky, kterou má povinný vůči osobě třetí. Pohledávka je peněžitý nárok povinného vůči jeho dlužníkovi. Za dlužníka povinného je v tomto případě označena třetí osoba. Může se jednat o přikázání pohledávky z účtu poskytovatele platebních služeb ale i o přikázání jiných peněžitých pohledávek.²⁹

Peněžité plnění se vztahuje i na jiná majetková práva. Například podíl v obchodní společnosti nebo členská práva a povinnosti v družstvu. Daňová exekuce může být provedena i prodejem movitých věcí a nemovitostí. Exekuční správní orgán v tomto případě provádí dražbu prostřednictvím oprávněné úřední osoby.³⁰

Daňovou exekuci lze na návrh dlužníka či z úřední povinnosti částečně nebo úplně odložit. Pominou-li důvody k odložení, rozhodne exekuční správní orgán o pokračování daňové exekuce. Rozhodnutí o odkladu, pokračování nebo o zastavení se doručuje všem příjemcům exekučního příkazu. Proti uvedeným rozhodnutím nelze podat opravný prostředek. Náklady těchto typů exekuce je povinen hradit dlužník. Tvoří je náklady za nařízení exekuce, náklady za výkon prodeje a hotové výdaje vzniklé při provádění daňové exekuce.³¹

²⁹ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuce*. Ostrava: Key Publishing, 2008. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-87071-91-5. s. 95

³⁰ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 332

³¹ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 333

4. Nepeněžitá plnění

Správní exekuce na nepeněžitá plnění je upravena ustanoveními správního řádu. Nepeněžitým plněním rozumíme zejména povinnost něco dodat, vydat, vykonat, něčeho se zdržet nebo něco strpět. Při exekuci na nepeněžitá plnění jsou zcela vyloučeny instituty prominutí zmeškání úkonu, obnova řízení nebo vydání nového rozhodnutí. Oprávněný nemá možnost vybrat si způsob nepeněžitého plnění. Způsob výkonu rozhodnutí je dán povahou vynucované povinnosti.³²

Ve správním řádu jsou taxativně stanoveny tři způsoby vymáhání nepeněžitě povinnosti. Rozlišují se zastupitelná plnění a nezastupitelná plnění. Pro vymození nepeněžitě povinnosti jsou v zákonu uvedeny následující způsoby. V případě zastupitelného plnění se jedná o náhradní výkon. U nezastupitelného plnění se jedná o přímé vynucení, zejména vyklizením, odebráním movité věci a převedením. Třetím způsobem vymození nepeněžitě povinnosti je ukládání donucovacích pokut.

Volba způsobu exekuce je podmíněna povahou uložené povinnosti na základě exekučního titulu. Při uložení exekuce na nepeněžitá plnění se povinnému ukládá povinnost chovat se určitým způsobem. Je povinen vykonat určitou práci, něčeho se zdržet, něco strpět či odevzdat movitou věc. Exekuční orgán zvolí způsob provedení exekuce z taxativně stanovených způsobů. Volba musí odpovídat povaze uložené povinnosti. Pokud to povaha věci umožňuje, zvolí exekuční správní orgán i kombinaci několika způsobů. Správní orgán se při výběru řídí základními zásadami řízení, především zásadou rychlosti, zásadou účelnosti a hospodárnosti a celkově všemi zásadami exekučního řízení. Důležité je, aby přihlédl i k osobě povinného, aby bylo účelu exekuce dosaženo co nejefektivněji.³³

³² HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 335

³³ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 342

Nepenížitá plnění se vymáhají podle § 107 a následující správního řádu. U vymáhání uloženého propadnutí věci a zabránění věci a dalších povinností nepenížité povahy se použije ustanovení § 108 a následující správního řádu.

Výjimkou je podání návrhu na soudní výkon rozhodnutí. Zde se použijí příslušná ustanovení z občanského soudního řádu. Nebo návrh na exekuci, kterou zajišťuje soudní exekutor. Taková exekuce je upravena zákonem č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.³⁴

5. Exekuce provedením náhradního výkonu

Exekuce provedením náhradního výkonu se ukládá na základě exekučního titulu, který ukládá povinnému povinnost provést práci či výkon nebo se zdržet nějakého jednání či strpět určité jednání. Pokud exekuční titul uvádí jednání, které může vykonat i někdo jiný než povinný, musí exekuční správní orgán vydat exekuční příkaz ve kterém se k provedení prací či výkonů pověří jiná osoba. Pokud tato osoba souhlasí s odvedením práce, výkon se provádí na náklad a nebezpečí povinného. V pověření k výkonu práce exekuční správní orgán přesně vymezí požadovanou práci či výkon, který musel povinný provést dle exekučního titulu a určí v něm novou osobu, které se provedení svěřuje.³⁵

Předmět tohoto typu exekuce na majetková nepenížitá plnění se vztahuje na tituly, které ukládají povinnému dva typy plnění. Prvním je plnění zastupitelné, které může být plněno náhradně jinou fyzickou či právnickou osobou. To znamená, že plnění nevyžaduje konkrétní osobu povinného. Typicky se jedná například o provedení opatření k odvrácení hrozící škody nebo zhotovení věci na zakázku.³⁶

³⁴ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 320

³⁵ Uvedené ustanovení odkazuje přímo na § 119 zákona č. 500/2004 Sb. Zákon správní řád

³⁶ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuce*. Ostrava: Key Publishing, 2008. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-87071-91-5. s. 174

Naopak plnění nezastupitelné může být učiněno jen povinným osobně. Zpravidla se povinný musí zdržet určitého jednání, nebo strpět určité jednání oprávněného. Může mít i povinnost vykonat činnost, kterou za něj jiná osoba vykonat nemůže. Může jít o vyhotovení uměleckého díla či veřejná omluva nějaké osobě. Většinou má povinný odborné vlastnosti nebo určité zkušenosti, a proto to za něj nemůže vykonat jiná osoba. V návaznosti na povahu předmětu exekuce se použijí různé exekuční prostředky.³⁷

Exekuce provedením náhradního výkonu je podložena vykonatelným exekučním titulem. V něm musí být řádně uvedena konkrétní povinnost k plnění. Ta musí být specifikována i v exekučním návrhu. Oprávněný může navrhnout tento způsob exekuce, ale i tak je na exekutorovi jaký způsob provedení uzná za vhodné. Exekuční titul může ukládat více povinností. Pokud ukládá oba typy činností, tedy ty, které lze splnit jen nezastupitelně ale i činnosti zastupitelné, může být exekuce provedena více způsoby.³⁸

5.1. Zastupitelné plnění

Pokud osobu, která má vykonat práci či výkon vybírá exekuční správní orgán, řídí se při výběru zásadou, aby exekuce byla provedena řádně a včas. Dbá i na to, aby náklady odpovídaly cenám obvyklým.³⁹

Exekuční správní orgán vydá exekuční příkaz, ve kterém je povinen vymežit přesně práci či výkon, které měl podle exekučního titulu provést povinný. Tyto činnosti svěří jmenovitě konkrétní osobě, která je za povinného provede. Osoba musí následně projevit písemný souhlas k provedení prací. Všechny práce a výkony, které se uskuteční, jsou prováděny na náklad a nebezpečí povinného.⁴⁰

³⁷ TRIPES, A.: Exekuce v soudní praxi. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2001, xv s. 602

³⁸ TRIPES, A.: Exekuce v soudní praxi. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2001, xv s. 605

³⁹ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 343

⁴⁰ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 344

6. Exekuce přímým vynucením povinnosti

6.1. Exekuce vyklizením

Tento způsob exekuce na majetková nepeněžitá plnění je právně upraven v ustanoveních § 121 až § 124 správního řádu. Vyklizení může sloužit k navrácení nemovité věci, jejímž vlastníkem je oprávněný a povinný je zavázán mu ji vrátit. Jedná se i o odevzdání věci, jejíž vlastnictví oprávněný teprve nabývá a po provedení exekuce se jí chce ujmout. Exekuce probíhá zejména vyklizením bytu nebo jiné místnosti, kterou povinný užívá neprávem. Důvodem může být skončení práva na užívání.⁴¹

Vyklizovaným prostorem rozumí nemovitá věc, stavba, byt nebo místnost. Předmětem vyklizení může být i věc movitá, například dočasná stavba, která není součástí pozemku.⁴²

V případě vyklizení musí být v exekučním titulu přesně vymezen jeho rozsah. Musí v něm být uvedena nemovitost nebo jiný objekt, který bude vyklizen. Na základě uvedeného exekučního titulu vydá exekuční správní orgán exekuční příkaz. V něm musí být určena konkrétní nemovitost nebo její část, která podléhá vyklizení. Vyklizení může podléhat jakákoliv nemovitost, bez ohledu na vlastnictví nebo způsob užívání.⁴³

Pokud je vyklizovaný prostor dostatečně identifikován způsobem kdy ho není možné zaměnit s prostorem jiným, nelze rozhodnutí upřít vykonatelnost jen proto že neuvádí podlaží nebo patro, v němž se vyklizovaný prostor nachází.⁴⁴

⁴¹ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuční řízení*. Vyd.1. Praha: Eurounion, 1998. ISBN 80-85858-66-5. s. 120

⁴² LEVÝ, Jiří. § 340 [Nařízení výkonu]. In: SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, ŠÍNOVÁ, Renáta. *Občanský soudní řád. 2. vydání*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 1515

⁴³ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 343

⁴⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 1999, sp. zn. 2 Cdon 1236/97

Povinný musí být nejméně 5 dnů předem seznámen s přesným termínem vyklizení nemovitosti. Povinnost vyrozumět povinného o vyklizení nemovitosti má exekuční správní orgán. Tato skutečnost musí být současně sdělena i obci, na jejímž území se nemovitost nachází.⁴⁵

Dle procesního postupu a rozhodovací činnosti soudu se rozlišuje vyklizení bytu bez náhrady a vyklizení bytu s náhradou. U obou způsobu je potřeba docílit uvolnění určitého prostoru, aby jej mohl užívat oprávněný.⁴⁶

6.1.1. Průběh vyklizení

K průběhu vyklizení je požadována přítomnost nestranné přizvané osoby. Aby se osoba pokládala za nestrannou, nesmí mít žádný vztah k povinnému, oprávněnému ani k exekučnímu správnímu orgánu. Často se jedná o zaměstnance obecního úřadu. Může jí ale být například i osoba, která sousedí s vyklizovaným objektem, policista či pracovník jiného správního orgánu.

Přizvaná osoba je povinna před vyklizením prohlásit svou nestrannost a musí se svým postavením v dané situaci prohlásit výslovně souhlas. Přizvané osobě mohou při její účasti na exekučním řízení vzniknout konkrétní náklady. Na tyto náklady musí být upozorněn exekuční správní orgán. Pokud jsou uznány exekučním správním orgánem, stávají se přímými náklady exekučního řízení a jsou následovně hrazeny povinným. Přizvané osoby v exekučním řízení nezastávají postavení účastníka řízení. Pouze jsou přizvány exekučním správním orgánem, pokud je tak stanoveno zákonem nebo je to považováno za potřebné a účelné.⁴⁷

⁴⁵ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 344

⁴⁶ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuční řízení*. Vyd.1. Praha: Eurounion, 1998. ISBN 80-85858-66-5. s. 120

⁴⁷ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 344

Exekuční správní orgán je oprávněn v ojedinělých případech doručit exekuční příkaz na vyklizení povinnému až při samotném vyklizení objektu. Jedná se o případy, kdy má být vyklizena nemovitost, která bezprostředně ohrožuje život nebo zdraví osob. V případě nepřítomnosti povinného jsou exekuční příkaz a vyzoomění o vyklizení zaslány současně s protokolem o vyklizení. Pokud se při exekuci prováděné vyklizením zjistí, že zdravotní stav osoby jejíž objekt je vyklizen by mohl být provedením exekuce vážně ohrožen, exekuce nemůže být provedena. V takovém případě musí si oprávněná úřední osoba nechat předložit lékařské potvrzení o zdravotním stavu osoby dotčené exekucí.⁴⁸

V těchto případech hovoříme o zákonných překážkách při exekuci vyklizením. Vyklizení nemovité věci, stavby, bytu nebo místnosti nelze provést je povinným osoba, která je pro nemoc připoutána na lůžko, nebo jde o ženu v šestinedělí nebo ve vyšším stupni těhotenství. Pokud by mohl být vážně ohrožen zdravotní stav takové osoby, není provedení výkonu přípustné.⁴⁹

Způsob celého procesu samotné exekuce je podrobně popsán zákonem. V každém případě je povinnost exekučního správního orgánu sepsat protokol, který je součástí celého spisu. K provedení vyklizení objektu si může exekuční správní orgán přizvat další osoby, které pomohou odstranit věci povinného z objektu. Činnost těchto osob je poté považována za další přímé náklady exekuce. Uvedené osoby nejsou oprávněny použít násilí k vykázaní povinného a dalších osob z objektu. Pouze policisté a obecní strážníci mohou provést tento úřední výkon. Exekuční správní orgán může při vyklizení zažádat o přítomnost Policie ČR nebo obecní policie. Tyto orgány jsou povinni svou přítomnost u exekuce přijmout na základě doložené důvodnosti. Jejich spolupráce je potřeba v případech možného porušení veřejného pořádku.⁵⁰

⁴⁸ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 344

⁴⁹ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-835-8. s. 265

⁵⁰ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 344

Při vyklizení objektu je potřeba postupovat opatrně, aby nebyla úkonem poškozena žádná věc. V případě poškození nese odpovědnost za případnou škodu vyklizených věcí správní orgán. Při vyklizení věci mohou vzniknout speciální balné náklady, které jsou hrazeny povinným. Vyklizení proběhne odstraněním všech věcí, které patří povinnému a příslušníkům jeho domácnosti.

Věci odstraněné z objektu se předají povinnému. Pokud není přítomen povinný, věci může převzít jiná zletilá osoba, která musí být příslušníkem dané domácnosti. V případech, kdy není žádná osoba při exekuci přítomna nebo není nikdo, kdo by věci chtěl přijmout, exekuční správní orgán sepíše seznam všech vyklizených předmětů a následně je uloží do úschovy. Takovýto úkon je proveden na náklady povinného. Movité věci se nejčastěji uschovávají u obce, na jejímž území exekuce probíhá. Všechny subjekty, které jsou ochotni u sebe uschovat vyklizené věci, musí s uložením věcí výslovně souhlasit. Přebráním věcí přebírají odpovědnost za případně vzniklou škodu.⁵¹

Po uschování věcí exekuční správní orgán písemně vyrozumí povinného o tom, kde jsou věci uloženy a kdy si je může vyzvednout. Uložením počíná běžet 6měsíční lhůta na vyzvednutí věcí povinným. Po marném uplynutí uvedené lhůty jsou věci prodány exekučním správním orgánem. Realizace prodeje movitých věcí je upravena zvláštním zákonem.⁵²

6.1.2. Vyklizení bez náhrady

V případě exekuce vyklizením bez náhrady nařídí exekuci soud a po nabytí právní moci tohoto rozhodnutí se exekuce provede. Vyklizení provádí vykonavatel podle pokynů soudce.⁵³

⁵¹ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 345

⁵² HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 345

⁵³ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuční řízení*. Vyd.1. Praha: Eurounion, 1998. ISBN 80-85858-66-5. s. 120

6.1.3. Vyklizení s náhradou

Pokud rozhodnutí ukládá vyklidit byt s náhradou, je nutno zajistit za původní objekt náhradní byt nebo jiné ubytování pro povinného. Soud vydá rozhodnutí o exekuci, ale přidá k němu dodatek ve výrokové části, že o provedení exekuce se rozhodne později. Soud musí nejdříve prokázat zajištění bytové náhrady a až poté je oprávněn provedení exekuce nařídit.⁵⁴

Pokud je pro povinného již předem zajištěna náhrada, může oprávněný spojit návrh na nařízení exekuce s návrhem na vlastní provedení exekuce. Druh náhrady je určen v exekučním titulu a musí být už před podáním návrhu na vyklizení určen pravomocně. Proces zajišťování bytové náhrady upravuje zvláštní zákon. Sám oprávněný může ubytování pro povinného zajistit. Povinný se ale ovšem může proti vyklizení do náhradního ubytování bránit námitkou. Důvodem může být neodpovídající kvalita ubytování dle § 712 občanského zákoníku.⁵⁵

Exekuce vyklizení bytu probíhá přestěhováním povinného a dalších osob, které s ním bydlí na základě jeho práva, do náhradního ubytování. Vyklizení provádí vykonavatel a další vhodné osoby. O přestěhování musí být povinný vyrozuměn nejméně 5 dnů předem.⁵⁶

Po dokončení vyklizení objektu vykonavatelem, je byt předán oprávněnému a náhradní obydlí povinnému či některému ze zletilých příslušníků jeho domácnosti. Předání probíhá odevzdáním klíčů náhradního obydlí. Pokud přítomné osoby odmítnou klíče převzít, vykonavatel je uloží u orgánu obce nebo na exekutorském úřadu a povinného o místě uložení vyrozumí. Právo povinného využívat náhradní obydlí zaniká uplynutím 6měsíční lhůty, pokud jej nezačne využívat.⁵⁷

⁵⁴ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuční řízení*. Vyd.1. Praha: Eurounion, 1998. ISBN 80-85858-66-5. s. 120

⁵⁵ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuční řízení*. Vyd.1. Praha: Eurounion, 1998. ISBN 80-85858-66-5. s. 121

⁵⁶ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuční řízení*. Vyd.1. Praha: Eurounion, 1998. ISBN 80-85858-66-5. s. 121

⁵⁷ TRIPES, A.: *Exekuce v soudní praxi*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2001, xv s. 559

6.1.4. Náklady vyklizení

Nevyzvednuté věci povinného se dají do dražby k prodeji. Celkový výtěžek z prodeje movitých věcí povinného je použit na náklady, které vzešly z úschovy těchto předmětů. Dále se z výtěžku prodeje zaplatí celé hotové výdaje exekuce. Platí se i náklady za prodej věci vyčísleny paušální částkou 2 000 Kč. Zbylá částka z prodeje je zaslána exekučním správním orgánem povinnému buď prostřednictvím pošty nebo převodem na účet. Pokud povinný odmítne zbývající výtěžek převzít, stává se příjmem příslušného rozpočtu. Stane se i tak, pokud se výtěžek povinnému nepodaří doručit nebo se o něj nepřihlásí do 3 let ode dne prodeje těchto věcí.

V případě neúspěšného prodeje se věci musí zlikvidovat nebo jinak upotřebit. Neprodané věci propadají obecně do státního vlastnictví. Pokud je exekuce prováděna orgánem územního samosprávného celku, připadají do jeho vlastnictví a je oprávněn s nimi zacházet dle vlastního uvážení. Tento orgán nebo stát se může rozhodnout takové věci zlikvidovat. Náklady likvidace musí uhradit povinný. Všechny náklady spojené jak s prodejem věcí nebo s likvidací je exekuční správní orgán oprávněn vymáhat i cestou samotné exekuce.⁵⁸

⁵⁸ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges) s. 346

6.2. Exekuce odebráním věci

Exekuce odebráním věci nastává v případech, kdy je potřeba splnit závazek z vlastnického či závazkového práva. Dle zákona k ní dochází ve dvou možných případech. Může se jednat o situaci, kdy je konkrétní věc zadržována určitou osobou neprávem a oprávněný žádá o navrácení. Exekuční titul tedy ukládá povinnému vydat věc oprávněnému. Druhým případem je dodání věci oprávněnému, která pro něj byla zhotovena. Uvádíme tak zákonné dodání věci oprávněnému.⁵⁹

Exekuci provádí vykonavatel odebráním věci povinnému, popřípadě třetí osobě. Následně věc předá oprávněnému. Tento způsob exekuce předpokládá výraznou součinnost oprávněného. Oprávněný musí co nejvíce identifikovat totožnost odnímané věci, protože ta musí být v rozhodnutí o exekuci přesně popsána tak, aby její zaměnitelnost byla minimální. Nejprve tedy musí být v exekučním titulu náležitě identifikována věc, která má být předmětem odebrání. Na základě tohoto titulu, lze nařídit exekuci odebráním věci. Pokud by oprávněný prohlásil, že se nejedná o věc, která má být zabrána, nemůže být odebrána.⁶⁰

Dle zákona, je možné exekuci odebráním věci aplikovat pouze v případech věcí movitých. Odebíraná věc musí být zásadně odebrána se vším, co k ní patří. Za součást věci je považováno vše, co k ní podle její povahy náleží a co od ní nemůže být odděleno, aniž by se tím znehodnotila. Jedná se o veškeré její součásti a současně i veškeré další příslušenství.⁶¹

⁵⁹ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuční řízení*. Vyd.1. Praha: Eurounion, 1998. ISBN 80-85858-66-5. s.123

⁶⁰ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuční řízení*. Vyd.1. Praha: Eurounion, 1998. ISBN 80-85858-66-5. s.123

⁶¹ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-835-8. s. 266

Pokud je k používání odebírané věci současně zapotřebí konkrétní listina, exekuční orgán je povinen ji také zabavit. V takovém případě se provádí dva samostatné exekuční úkony. Jedná se tedy o odebrání věci a o odebrání listiny nezbytné k jejímu užívání. Nepodaří-li se potřebné listiny k užívání věci nalézt, věc se i tak odebere.⁶²

6.2.1. Průběh exekuce odebráním věci

Exekutor nejprve vyrozumí oprávněného o zahájení exekuce a rozhodne o způsobu provedení exekuce. Provede tak vydáním exekučního příkazu k odebrání věci. V exekučním příkazu uvede věc, která má být odebrána a informuje oprávněného o době výkonu.⁶³

Následuje vyrozumění povinného o zahájení exekuce. Tomu je, však exekuční příkaz o odebrání věci doručen až při samotném úkonu. Povinný je vyzván k dobrovolnému splnění povinnosti. A jsou mu doručeny veškeré související listiny k odebrání věci. Je tomu tak proto, aby povinný neměl šanci zmařit exekuční řízení a odebíranou věc neschoval či se jí jinak nezbavil. Doručit exekuční příkaz dříve, než se oprávněná úřední osoba dostaví k odebrání dané věci je přímo zakázáno zákonem.⁶⁴

⁶² HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 347

⁶³ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-835-8. s. 266

⁶⁴ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 347

Před samotným odebráním věci je exekuční orgán povinen učinit všechna opatření směřující ke zjištění místa uložení věci. I přes tato opatření se v mnoha případech stává, že věc, proti níž je exekuce vedena, není na daném místě nalezena. Oprávněná úřední osoba, která se na místě nachází, se zpravidla následně pokusí dotazováním povinného nebo dalších osob, které se na místě nacházejí, zjistit místo uložení věci.⁶⁵

Odebrání věci lze provést pouze za přítomnosti oprávněného nebo jeho zástupce. K úkonu odebrání věci může být přibrána vhodná osoba, podle možnosti zástupce orgánu obce.

Pokud je poloha věci zřejmá, lze exekuci provést i bez přítomnosti povinného. V tomto případě se povinnému po odebrání zašle exekuční příkaz spolu s protokolem o odebrání věci do vlastních rukou. V protokolu se uvede průběh exekuce, přítomné osoby a jejich vystupování a další skutečnosti důležité pro posouzení zákonnosti průběhu dané exekuce. Náležitosti obsahu protokolu jsou demonstrativně stanoveny v zákoně.⁶⁶

Při exekuci vykonávanou odebráním movité věci je povinné, aby tato věc či věci byly přesně a jednoznačně specifikovány v exekučním příkazu. V případě, že má povinná osoba věc u sebe či je-li tato věc u jiné osoby, který je ochoten ji vydat, je postup odebrání následovný. Exekuční správní orgán je oprávněn movitou věc odebrat tomu, kdo ji má právě u sebe. Není důležité, jak daná osoba věc získala nebo na jakém základě ji užívá, v každém případě je povinná věc předat tomu, komu má být předána.⁶⁷

⁶⁵ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 347

⁶⁶ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 347

⁶⁷ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 346

Proces odebrání věci předchází vyzvání povinného k dobrovolné vydání věci oprávněnou úřední osobou. Pokud by povinný odmítl věc vydat, vyzve oprávněná úřední osoba přítomného policistu nebo obecního strážníka, aby věc odebral za využití donucovacích prostředků. V podobných případech je důležité, aby exekuční správní orgán zhodnotil danou situaci a podle okolností přizval nestrannou osobu. Pokud se při odebrání věci naskytne důvodné podezření, že povinný má věc u sebe a nechce ji dobrovolně vydat, lze v krajním případě použít osobní prohlídku ve smyslu § 126 správního řádu. Prohlídku provádí šetrně osoba stejného pohlaví.⁶⁸

Před použitím donucovacích prostředků k odebrání věci by měl exekuční správní orgán vyčerpát všechny možnosti dané exekučním řízením. Tyto prostředky směřují k vynucení dané povinnosti mírnějšími způsoby. Jedná se například o ukládání donucovacích pokut povinnému. V případě, že povinný odmítá vydat věc i přes tyto mírnější prostředky, vyzve ho oprávněná úřední osoba, aby sdělil důvody, proč odmítá věc vydat. Důvody jsou následně posouzeny exekučním správním orgánem a podle okolností je rozhodnuto, zda li se skutečnost zapíše do protokolu a bude se se postupovat nadále dle správního řádu či se použijí donucovací prostředky k odebrání věci násilím. Jedná se o případy, kdy je potřeba věc odebrat, aby se zabránilo vzniku velké škody nebo je závažným způsobem ohrožen veřejný zájem.⁶⁹

⁶⁸ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 346

⁶⁹ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 347

Předmětem tohoto typu exekuce mohou být pouze movité věci, které jsou v držení u povinného. Pokud by se věc nacházela u třetí osoby, je exekuci možno provést, jen když by věc, která je předmětem exekuce, byla vydána touto osobou dobrovolně. Proti třetí osobě nelze použít žádných donucovacích prostředků. Důvodem je to, že proti této osobě exekuce přímo nesměřuje. Aby byla věc od třetí osoby následně vydána, musí si oprávněný opatřit listinu, která mu opatří přímý nárok na vydání věci. Oprávněný tedy musí navrhnout exekuci postizením jiných majetkových práv, tedy příkázáním pohledávky povinného na vydání věci třetí osobou podle ustanovení o příkázání pohledávky. Pokud má tedy věc u sebe třetí osoba, která není ochotna ji dobrovolně vydat, je třeba provést dva návrhy na exekuci, návrh na vydání věci a návrh na exekuci příkázáním pohledávky.⁷⁰

6.2.2. Výzva k odebrání věci

Pokud povinný uvede, že věc se nachází u třetí osoby, nebo tato samotná skutečnost vyplývá z provedení odebrání věci u povinného, musí exekutor vyzvat třetí osobu, aby věc oprávněnému vydala.⁷¹

Není-li věc vydána dobrovolně, použije se na návrh oprávněného přiměřeně ustanovení o výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky. Ustanovení o příkázání pohledávky se použije jen na návrh oprávněného. Vykonavatel exekuce však činí úkony k provedení exekuce i bez návrhu, proto vydá exekuční příkaz postizením jiných majetkových práv z úřední povinnosti.⁷²

⁷⁰ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuční řízení*. Vyd.1. Praha: Eurounion, 1998. ISBN 80-85858-66-5. s. 123

⁷¹ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-835-8. s. 266

⁷² PRUDILOVÁ, Miloslava. *Veřejné dražby a exekuce*. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-288-6. s. 185

Osoba, která má věc u sebe, může být k vydání věci vyzvána osobně, nebo i písemně. Při osobní interakci, vykonavatel vyzve třetí osobu k vydání věci oprávněnému a tuto skutečnost zaznamená do protokolu o odebrání věci. Dále zaznamená následnou reakci osoby na výzvu a případně i důvody neuposlechnutí. V případě písemné výzvy, je osoba vyzvána exekutorem, aby předmětnou věc vydala oprávněnému. Pokud věc nevydá, musí sdělit důvody proč tak neučiní. Podstatné je i poučení osoby o možnosti vydání exekučního příkazu.⁷³

Po odebrání se věc odevzdá oprávněnému. V případech, kdy jsou pochybnosti o identitě věci, povinný podal návrh na zastavení exekuce nebo třetí osoba uplatnila právo k věci, které nepřipouští exekuci, odebraná věc se neodevzdá oprávněnému, ale uschová se. Účelem úschovy je zabránit oběma účastníkům nedovoleně nakládat s věcí do doby, než se rozhodne o sporu.⁷⁴

Zvláštní povinnost je stanovena v případech odebírání motorových vozidel. Exekutor musí při odebrání vyrozumět příslušný dopravní inspektorát, u něhož je toto motorové vozidlo zapsáno v evidenci.⁷⁵

Po odebrání je povinné sepsat protokol o celém průběhu. V protokolu se uvádí zejména označení všech věcí, které byly odebrány povinnému nebo jiné osobě, která byla ochotna je vydat. Pokud je věcí více, je třeba sepsat jejich přesný seznam. Dále se v protokolu uvede, zda li věc byla následně předána oprávněnému nebo byla uschována. Pokud se věc odevzdá oprávněnému, musí předání potvrdit do protokolu. Pokud se nepodaří věc odebrat, zapíše se do protokolu vyjádření povinného o tom, kde věc je, popřípadě, že povinný odepřel dát k tomu vysvětlení.⁷⁶

⁷³ HAVLÍČEK, Karel, ed. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář podle stavu k 1.4.2014*, Praha: Havlíček Brain Team, 2014- s. 548

⁷⁴ HAVLÍČEK, Karel, ed. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář podle stavu k 1.4.2014*, Praha: Havlíček Brain Team, 2014- s. 545

⁷⁵ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-835-8. s. 266

⁷⁶ TRIPES, A.: *Exekuce v soudní praxi*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2001, xv s. 572

6.2.3. Náhradní opatření věci

Pokud je věc určená v nařízení výkonu rozhodnutí nahraditelná, konkrétně lze-li věc stejného druhu a stejné jakosti opatřit jinak, vyzve soud oprávněného, aby si ji opatřil na náklad a nebezpečí povinného. Povinnému může soud uložit, aby potřebný náklad k opatření dané věci zaplatil oprávněnému předem.⁷⁷

V případech, kdy se nepodaří odebrat určenou věc, lze využít možnost náhradního opatření věci dle § 347 OSŘ. K této možnosti lze přistoupit pouze za splnění dvou podmínek. Věc nařízenou k odebrání, se odebrat nepodařilo a současně lze věc stejného druhu a stejné jakosti opatřit jinak. Exekutor uloží povinnému, aby předem zaplatil oprávněnému potřebný náklad na opatření nové věci. Pokud by povinný odmítal náklad zaplatit dobrovolně, je po něm následovně vymáhán exekutorem, stejně jako další vzniklé náklady exekuce, v rámci téhož řízení.⁷⁸

Za nezastupitelné považujeme věci, které nelze nahradit jinou věcí stejného druhu a jakosti. Jedná se například o umělecká díla či starožitné věci. V některých případech se může jednat i o věci, které jsou sériově vyráběny. Takovéto předměty se nemusí vždy považovat za věci zastupitelné, jelikož mohou být v exekučním titulu označený svým jedinečným výrobním číslem. Řadíme sem motorová vozidla či jízdní kola.⁷⁹

⁷⁷ PRUDILOVÁ, Miloslava. *Veřejné dražby a exekuce*. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-288-6. s. 186

⁷⁸ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-835-8. s. 265

⁷⁹ LEVÝ, Jiří. § 347 [Náhradní opatření věci]. In: SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, ŠÍNOVÁ, Renáta., 2017, op. cit. s. 1537

Pokud se tedy jedná o věc zastupitelnou, exekutor vyzve usnesením oprávněného k opatření věci z úřední povinnosti. Proti usnesení je přípustné odvolání. V případném odvolání lze namítnout, že se nejedná o věc zastupitelnou. V usnesení je třeba přesně vymezit druh náhradního plnění. Pořízením věci vzniknou oprávněnému náklady, které jsou uplatitelné v probíhajícím exekučním řízení. Za tyto náklady se nepovažuje pouze zaplacení pořizované ceny, ale také další výdaje, které by nebylo nutné vynaložit, kdyby povinný věc vydal. Jedná se například o náklady na dopravu věci. Náklady musí oprávněný řádně doložit.⁸⁰

Exekutor může uložit povinnému příkaz k uhrazení nákladů na pořízení věci předem. Povinnost se ukládá usnesením a platí se formou zálohy. Současně se zasílá výzva oprávněnému k pořízení věci. Při stanovování výše částky zálohy se musí určit přibližná cena věci. Ta lze určit dle odborného vyjádření oprávněného, znaleckého posudku ale i dle srovnatelných nabídek na trhu.⁸¹

6.2.4. Osobní prohlídka a prohlídka bytu a jiných místností

Vyžaduje-li to účel rozhodnutí, je osoba, která provádí výkon, oprávněna učinit osobní prohlídku povinného a prohlídku bytu a jiných místností povinného. Osobní prohlídku provádí vždy osoba stejného pohlaví, jako je povinný. Tento úkon zahrnuje i skříně nebo jiné schránky v nich umístěných, kde je podle důvodného předpokladu uložena věc, kterou má povinný vydat nebo dodat oprávněnému. V těchto případech je vykonavatel oprávněn zjednat si k otevření těchto schránek povinného.⁸²

⁸⁰ HAVLÍČEK, Karel, ed., 2014-. op. cit. s. 551

⁸¹ LEVÝ, Jiří. § 347 [Náhradní opatření věci]. In: SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, ŠÍNOVÁ, Renáta., 2017, op. cit. s. 1537

⁸² PRUDILOVÁ, Miloslava. *Veřejné dražby a exekuce*. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-288-6. s. 185

Na místa, kde by se mohla daná věc nacházet, má oprávněná úřední osoba ze zákona povolení vstoupit. Má povinnost odůvodnit povinnému svůj úřední postup a ten jí následně musí na místo umožnit vstup. Osobní či domovní prohlídka je tedy podmíněna důvodným podezřením, že se v dané místnosti či v místě objektu věc nachází. Oprávněná úřední osoba má za povinnost odůvodnit svůj postup v protokole o prohlídce tak, aby nedocházelo k pochybnostem zákonného postupu. Pokud by zdůvodnění nebylo dostatečné, mohlo by se jednat o neoprávněný úřední postup a porušení ústavně garantovaných práv jednotlivce, konkrétně nedotknutelnost osoby a obydlí.⁸³

V případech, kdy povinná osoba odmítá umožnit oprávněné úřední osobě vstup do obydlí i do jiné nemovitosti, či jiných prostor povinného, zjedná si oprávněná úřední osoba provedení těchto úkonů za pomoci policistů nebo strážníků. Tento postup platí i pro odmítnutí strpění osobní prohlídky. Při otevírání bytů a uzavřených prostor postupuje exekuční správní orgán tak, aby na majetku povinného vznikla jen minimální škoda.⁸⁴

6.2.5. Náklady odebrání věci

Mezi další náklady, které mohou vzniknout při exekuci odebráním movité věci patří činnosti prováděné v souvislosti samotného odebrání. Jedná se například o cestovní výdaje, náhradu za doručení písemnosti nebo náklady za znalecký posudek. Jak již bylo výše řečeno, náklady mohou vzniknout i oprávněnému za náhradní opatření věci.⁸⁵

⁸³ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 348

⁸⁴ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 348

⁸⁵ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-835-8. s. 154

Exekutor má nárok na odměnu za exekuci ukládající jinou povinnost než zaplacení peněžité částky. Tato odměna je zároveň nákladem exekuce. Každý způsob provedení exekuce má specifická pravidla určení odměny, které jsou upraveny zákonem. Odměna exekutora za exekuci odebráním věci činí za každou odebranou věc nebo soubor věcí 15 % z jejich hodnoty. Nejméně se však jedná o 2 000 Kč.⁸⁶

6.3. Exekuce rozdělením společné věci

Exekuce rozdělením společné věci je v praxi ojediněle realizovaný způsob exekuce. Navazuje na hmotněprávní úpravu oddělení ze spoluvlastnictví a zrušení spoluvlastnictví. Provedení exekuce je vykonáváno na základě exekučních titulů, které upravují vypořádání podílového spoluvlastnictví.⁸⁷

Exekutor při rozdělení společné věci může postupovat dvěma způsoby. Prvním způsobem je prodej věci v dražbě. Druhým způsobem je faktické rozdělení věci. Nejedná se tedy o prodej, ale věc se rozdělí mezi bývalé spoluvlastníky. Exekutor rozhodne, jakým způsobem se rozdělení provede. Pokud je potřeba, přibere si exekutor k provedení exekuce vhodnou osobu, podle možnosti zástupce orgánu obce. K exekuci může být přibrán i znalec v případech kdy je při rozdělení věci nutné využít odborných znalostí.⁸⁸

⁸⁶ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-835-8. s. 154

⁸⁷ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-835-8. s. 267

⁸⁸ ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-835-8. s. 267

6.3.1. Průběh rozdělení společné věci

Nařízení exekuce rozdělením společné věci se ukládá na základě příslušného exekučního návrhu. V rozhodnutí jsou oprávněnými žalobci i žalovaní, tudíž může být exekuční návrh podán všemi účastníky nalézacího řízení. Návrh mohou podat i všichni spoluvlastníci věci, do jejichž právních poměrů rozhodnutí dopadá. Spoluvlastníci, kteří exekuční návrh podali, získávají v exekuci postavení oprávněných. Exekuční návrh je tak podán proti všem spoluvlastníkům věci.⁸⁹

Podklad k této exekuci je neobvyklý, jelikož její výkon může být navržen i tím, kdo byl odpůrcem navrhovatele v nalézacím řízení. Oprávnění k navržení mají tedy oba účastníci. Exekuce se poté provádí v zájmu všech spoluvlastníků, což má i význam pro náklady řízení, které nesou právě všichni účastníci.⁹⁰

Pokud exekuční titul stanoví prodej movité či nemovité věci, výtěžek z prodeje se rozdělí mezi spoluvlastníky. Exekuce se provede způsobem předepsaným pro prodej movité věci při exekuci pro peněžitou pohledávku. Výtěžek z prodeje se rozdělí podle výše podílu každému bývalému spoluvlastníkovi. Výše podílu je konkrétně vymezená v exekučním titulu.

V případě prodeje společné nemovitosti se postupuje podle předpisů o prodeji nemovitostí při exekuci pro peněžitou pohledávku. V praxi se tedy prodej realizuje dražbou movité věci nebo nemovitosti. Výtěžek z prodeje nemovitosti je vyplacen všem bývalým spoluvlastníkům podle výše jejich podílu.⁹¹

⁸⁹ KURKA, Vladimír. DRÁPAL, Ljubomír., 2004. op. cit. s. 709; Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25.01.2007, sp. zn. 20 Cdo 1886/2006

⁹⁰ Exekuce Schelleová a kol. str.174

⁹¹ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuce*. Ostrava: Key Publishing, 2008. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-87071-91-5. s. 173

Pokud není v exekučním titulu stanoven prodej společné movité nebo nemovité věci, stanoví se jakým způsobem bude exekuce provedena. Jen výjimečně přichází v úvahu rozdělení movité věci, jelikož rozdělení není obvykle možné. Rozdělení lze provést například u souboru věcí. Pokud rozhodnutí stanoví rozdělení věci, vždy je v něm popsáno, jak přesně se má věc mezi spoluvlastníky rozdělit. K provedení exekuce se přibere vhodná osoba, podle možností zástupce orgánu obce.⁹²

6.3.2. Prodej věci

Pokud vykonávané rozhodnutí ukládá prodej společné movité věci nebo nemovitosti, provede se výkon rozhodnutí přiměřeně podle ustanovení o prodeji movitých věcí nebo nemovitostí. Výtěžek se následně rozdělí mezi spoluvlastníky. Ti mají pro účely rozvrhu výtěžku z prodeje postavení oprávněných. Výše částky, kterou obdrží, se stanovuje podle výše jejich podílů na dané společné věci. Pokud se nepodaří společnou movitou věc nebo nemovitost prodat, výkon rozhodnutí se zastaví.⁹³

Pokud již bylo vydáno vykonatelné rozhodnutí k prodeji společné movité či nemovité věci, exekutor je povinen vyrozumět účastníky řízení o zahájení exekuce. Ve vyrozumění exekutor rozhodne o způsobu provedení exekuce. V tomto případě tedy prodej věci s rozdělením výtěžku. V exekučním příkazu musí být konkrétně označena věc, která má být prodána.

Proti tomuto vyrozumění jsou účastníci oprávněni podat odvolání. V odvolání se účastníci mohou dožadovat zastavení exekuce. Účastníci mají možnost podat návrh na zastavení exekuce ve lhůtě 30 dnů od doručení vyrozumění o zahájení exekuce. Pokud odvolání podáno nebylo, exekuce pokračuje.⁹⁴

⁹² SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuce*. Ostrava: Key Publishing, 2008. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-87071-91-5. s. 173

⁹³ PRUDILOVÁ, Miloslava. *Veřejné dražby a exekuce*. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-288-6. s. 186

⁹⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 6. 2012, sp. zn. 20 Cdo 3623/2010

6.3.3. Prodej nemovité věci

V případě prodeje nemovité věci je v exekučním příkazu účastníkům výslovně zakázáno, aby po doručení příkazu převedli svůj spoluvlastnický podíl na někoho jiného nebo jej zatížili. Toto se vztahuje i na manželům povinných. Po doručení exekučního příkazu je dále zakázáno nemovitou věc odmítnout, v případě že ji povinný koupil na zkoušku.

Povinnému se ukládá, aby do 15 dnů od doručení oznámil, zda-li má další osoba k nemovité věci předkupní právo, výhradu zpětné koupě, právo odpovídajícímu věcnému břemeni, výměnek nebo nájemní či pachtovní právo. Jde-li o práva, která nejsou zapsána v katastru nemovitostí, účastníci jsou poučeni, že při neoznámení odpovídají za škodu tím způsobenou.⁹⁵

Dalším úkolem exekutora je ocenění prodávané nemovité věci. v exekučním řádu je uvedeno, že nemovitá věc se oceňuje cenou obvyklou. Ke stanovení výše částky ustanoví exekutor znalce z oboru ekonomiky, odvětví ceny a odhady nemovitostí. Následně exekutor určí cenu na základě znaleckého posudku.⁹⁶

Výkon rozhodnutí se následovně provede dražbou. Je vydána dražební vyhláška, v které se uvádí například datum, čas a prostor dražebního jednání, konkrétní označení nemovité věci, výsledná cena a cena nejnižšího podání. Dražbu lze uskutečnit v místě, kde se nemovitost nachází. Příklep lze zájemci o nemovitost udělit v případě, že učinil nejvyšší podání a splňuje všechny další podmínky stanovené zákonem.⁹⁷

⁹⁵ PRUDILOVÁ, Miloslava. *Veřejné dražby a exekuce*. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-288-6. s. 177

⁹⁶ Uvedené ustanovení odkazuje přímo na § 2 odst. 1 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku)

⁹⁷ PRUDILOVÁ, Miloslava. *Veřejné dražby a exekuce*. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-288-6. s. 178

Proti usnesení o příklepu lze podat odvolání. Nárok mají oprávněný, povinný a vydražitelé a dražitelé, kteří proti udělení příklepu vznesli námitky. Pokud se nepodaří v dražbě společnou nemovitou věc prodat, výkon rozhodnutí se zastaví. Oprávněný poté může do 1 roku podat návrh na nařízení další dražby. Pokud se věc prodat podaří, z celkové částky se nejdříve odečtou náklady spojené s prodejem věci. Exekutor vyplatí přiznané částky bývalým spoluvlastníkům a zařídí výmaz věci v katastru nemovitostí.⁹⁸

6.3.4. Prodej movité věci

Exekuční příkaz na prodej movité věci zakazuje účastníkům, aby se společnou věcí nakládali. Dále mají povinnost do 15 dnů od doručení příkazu oznámit, zda li věc nabyli jako substituční jmění. Skutečnost musí případně doložit všemi potřebnými listinami. Některá ustanovení o prodeji movité věci se při provedení exekuce rozdělením společné movité věci nepoužijí. Jedná se například o doručení exekučního příkazu až při výkonu. V tomto případě by toto ustanovení bylo neprospěšné, jelikož by účastníci neměli čas sehnat potřebné listiny k věci.⁹⁹

Pokud není cena movitých věcí stanovena úředně, odhad provede exekutor nebo cenu stanoví znalec. Po ocenění exekutor nařídí dražbu. Dražbu provádí exekutor v místě, kde se věci nacházejí nebo na jiném vhodném místě. Pokud se pro dražené věci nenajde kupec, nařídí se dražba opětovná. Zda li se i v tomto případě věc neprodá, exekuce se zastaví. Exekuce je řádně ukončena v případě prodeje a rozdělení výtěžku všem bývalým spoluvlastníkům.¹⁰⁰

⁹⁸ PRUDILOVÁ, Miloslava. *Veřejné dražby a exekuce*. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-288-6. s. 179

⁹⁹ TRIPES, A.: *Exekuce v soudní praxi*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2001, xv s. 584

¹⁰⁰ PRUDILOVÁ, Miloslava. *Veřejné dražby a exekuce*. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-288-6. s. 176

6.3.5. Rozdělení věci podle podílů

Tento způsob rozdělení lze uskutečnit jen v případě, že jsou věci dělitelné. Při dělení věcí nesmí dojít k jejich podstatnému znehodnocení. Exekuce se provede tedy reálným rozdělením na více samostatných věcí stejného druhu. Pokud by věci při dělení ztratily svou hodnotu nebo by byly zničeny, jedná se o věci nedělitelné. Přesné rozdělení věcí je konkrétně stanoví v exekučním titulu.¹⁰¹

Častějším případem je rozdělení věci nemovité. U movitých věcí rozdělení připadá v úvahu například pokud se jedná o soubor věcí. U rozdělení věcí nemovitých, určuje způsob provedení exekutor. Ten musí přesně stanovit a vytyčit hranice pozemků, které budou rozděleny.¹⁰²

Při dělení pozemků se vychází z geometrických oddělovacích plánů. V těch jsou přesně vyznačeny rozdělené parcely s jejich výměrami. K reálnému dělení a stanovování hranic se přiber znalec. Spor může nastat i při vytyčování hranic mezi různými vlastníky, případně uživateli pozemků. Po výsledku exekučního řízení, včetně stanovování hranic, se provede zápis do evidence nemovitostí. Je vhodné aby exekutor zachytil provedení exekuce pomocí záznamové techniky. Exekuce je ukončena uhrazením nákladů a vhodným rozdělením věci¹⁰³

¹⁰¹ WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 8. vydání. Praha: Leges, 2015. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-076-5. s. 162

¹⁰² LEVÝ, Jiří. § 349 [Způsob provedení]. In: SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, ŠÍNOVÁ, Renáta., 2017, op. cit. s. 1542

¹⁰³ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuce*. Ostrava: Key Publishing, 2008. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-87071-91-5. s. 173

6.3.6. Náklady

Mezi náklady exekuce rozdělením společné věci patří vyplacení exekutora, který exekuci vykonával. Náhrada je v podobě hotových výdajů, které zahrnují soudní poplatky, cestovní výdaje, poštovné a další úkony vyjmenované v § 13 odst. 1 ET. Pokud výše hotových výdajů překročí částku 3 500 Kč, náleží exekutorovi náhrada hotových výdajů v plné výši. Do nákladů patří i případné vyhotovení znaleckého posudku či překladu. Všechny náklady, které převyšují stanovenou paušální částku, je exekutor povinen prokázat.

Mezi další náklady patří i náhrada za ztrátu času. Jedná se o případ, kdy exekutor musí vykonat úkon, který se provádí v místě, které není sídlem jeho úřadu. Nahrazuje se tak čas, který strávil cestou do tohoto místa. Nákladem je i odměna pro exekutora za provedenou exekuci. Výše odměny je určena ze základu, kterým je výtěžek prodeje věci po odpočtu všech nákladů. Pokud je věc rozdělena jiným způsobem než prodeje, činí odměna 6 000 Kč za každou rozdělovanou věc.¹⁰⁴

¹⁰⁴ Uvedené ustanovení odkazuje přímo na vyhlášku č. 330/2001 Sb., Vyhláška Ministerstva spravedlnosti o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené

7. Exekuce ukládáním donucovacích pokut

Tento způsob exekuce je používán pouze tehdy, pokud správní orgán usoudí, že provést exekuci přímým vynucením nebo náhradním výkonem není účelné. Exekuce ukládáním donucovacích pokut se tedy použije jako subsidiární prostředek. Výběr tohoto typu exekuce závisí na správním uvážení exekučního správního orgánu. Ten musí zvážit své rozhodnutí a posoudit veškeré okolnosti případu a dané situace. Tento způsob exekuce není vhodný k situacím, kde by mohlo dojít k nebezpečí z prodlení.

Pokuty jsou ukládány formou správního rozhodnutí až do výše nákladů na náhradní výkon. Pokud nelze náhradní výkon provést či nelze vyčíslit výši nákladů, může exekuční správní orgán uložit jednotlivé pokuty postupně až do výše 100 000 Kč. V zákoně je sice stanovena maximální výše, ale i tak musí exekuční správní orgán postupovat v souladu se základními zásadami správního řízení a správní exekuce. Je tedy důležité, aby výše pokut odpovídala povaze vymáhané povinnosti.¹⁰⁵

Proti rozhodnutí o uložení pokuty je povinný oprávněn podat opravný prostředek, kterým je odvolání. Ve výrokové části rozhodnutí je stanovena lhůta pro zaplacení pokuty. Ta nesmí být kratší než 15 dnů ode dne nabytí právní moci uvedeného rozhodnutí. Vybírání pokut je upraveno daňovým řádem, jelikož se jedná o exekuci na peněžité plnění. Věcně příslušným orgánem k vybírání pokut, je ten který uložil rozhodnutí. Zaplacením pokut se povinný nezbavuje povinnosti zaplatit škodu, která jeho činností vznikla.¹⁰⁶

¹⁰⁵ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 350

¹⁰⁶ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0. s. 351

8. Rozbor judikátu

Pro lepší představu o správní exekuci v praxi, jsem ke své práci přiložila vzor exekučního příkazu. Vzor uvádím v příloze číslo 1. V levé kolonce v horní části první stránky je uveden exekuční správní orgán, který příkaz vydává. V tomto případě je správním orgánem finanční úřad pro Ústecký kraj, který zastupuje přímo vymáhací oddělení. Vpravo se uvádí datum a místo vydání. Na první straně je nutno uvést jméno a adresu dlužníka a poddlužníka. Tento exekuční příkaz je vydán správcem daně dle daňového řádu, kterým je v tomto případě finanční úřad a nařizuje dlužníkovi daňovou exekuci prostřednictvím srážek ze mzdy nebo z jiných příjmů. Tento exekuční příkaz nařizuje správní exekuci na peněžitě plnění.

Následuje uvedení celkové dlužné částky, která se skládá i z příslušejících úroků z prodlení. Samotný exekuční příkaz příkazuje poddlužníkovi, aby od doručení příkazu začal provádět stanovené srážky a nevyplácel je dlužníkovi. Tyto částky následně vyplatí stanovenému správci daně na účet. Zmiňuje se i výpočet exekučních nákladů, které jsou 2 % z celkové částky nedoplatků, pro které je daňová exekuce nařízena.

Na druhé polovině třetí strany je uvedeno odůvodnění a poučení. Odůvodnění je zcela jasné a stručné. Uvádí dlužníkovo nezaplacení nedoplatků správci daně. V poučení je upozorněno na povinnost mlčenlivosti. Zároveň je zde uvedena povinnost poddlužníka splnit co mu bylo exekučním příkazem nařízeno. V neposlední řadě jsou k exekučnímu příkazu přiloženy dvě strany pokynů. Ty udávají přesný postup vypočtení částky ke srážení a povinnosti dlužníka a poddlužníka. Tento exekuční příkaz je napsán velmi přehledně a nařízení exekuce je odůvodněné.

Jako přílohu číslo 2 jsem přiložila návazné rozhodnutí, které odkazuje na přílohu číslo 1. Rozhodnutí tentokrát vydal finanční úřad pro hlavní město Prahu. Důvodem je přestěhování dlužníka a změna plátce mzdy. Jak vidíme v příloze novým plátcem mzdy je Úřad práce ČR – kraj. Pobočka pro hl. m. Prahu, kterému je nové rozhodnutí zasláno a nabývá tím povinnosti pokračovat v daňové exekuci srážkami ze mzdy a z jiných příjmů, tudíž nevyplácet sražené částky dlužníku.

Jak již bylo výše uvedeno, pokud dlužník změní zaměstnání je povinen událost oznámit správci daně. Při tomto ustanovení, mě napadlo, zda-li doopravdy každý dlužník dobrovolně tuto změnu ohlásí. Návazně jsem si dohledala takovou situaci a zjistila jsem, že finanční úřad si může u České správy sociálního zabezpečení zažádat o informaci o zaměstnání dlužníka. Každý zaměstnavatel je totiž povinný zde zaregistrovat své zaměstnance.

Odůvodnění nového rozhodnutí o pokračující exekuci tedy udává zjištění nového plátce mzdy. Je k němu přiložena příloha předešlého exekučního příkazu na srážky ze mzdy a vyrozumění o nabytí právní moci exekučního příkazu.

9. Závěr

Hlavní náplní této práce byla správní exekuce prováděná exekučními správními orgány. Zaměřila jsem se zejména na nepeněžitá plnění. Ty lze vymáhat více různými způsoby. Vhodný výběr způsobu je důležitý pro to, aby exekuce byla provedena rychle a efektivně. Exekuci přímým vynucením lze provést vyklizením, odebráním movité věci či rozdělením společné věci. Dále se jedná o exekuci náhradním výkonem, kdy lze určitá činnost povinného nahradit činností jiné osoby. A v neposlední řadě jsem zmínila exekuci ukládáním donucovacích pokut.

Ve své bakalářské práci jsem se zabývala problematikou výkonu rozhodnutí ve smyslu správního řádu. Informace jsem čerpala z platné právní úpravy exekuce. Jednalo se o materiály z rozmanité odborné literatury, správního řádu ale i daňového řádu. V případech, kdy zmíněné podklady nebyly dostačující, bylo potřeba nahlédnout i do občanského soudního řádu. Obzory jsem si rozšiřovala i pomocí internetových článků, které mi napomohly k lepšímu pochopení jak současné situace exekuce v České republice. Po dopsání práce jsem došla k závěru, že právní úprava správní exekuce není dostatečná.

O exekuci vedenou exekučními správními orgány není na internetu mnoho informací. Většina odborné literatury, ke které jsem měl přístup, se zaměřovala spíše na exekuce dle občanského soudního řádu. Když už jsem narazila na výstižně popsaný správní výkon rozhodnutí, jednalo se o publikaci, která se zaměřovala spíše na správní správo obecně, tudíž také o správní exekuci velké množství informací neobsahovala. Samotný správní řád upravuje způsoby exekuce stručně a pokud nejsou určité věci upraveny zákonem, musí člověk hledat odpověď na dalších místech, a to v soudní judikatuře nebo odborné literatuře.

Cílem mé práce bylo poskytnout čtenáři dostatečné informace o tomto odvětví správní exekuce a shromáždit je na jedno místo. Tato práce detailně doplňuje informace hlavně o nepeněžitých plnění uvedených ve správním řádu, a tak napomáhá čtenáři tuto problematiku lépe pochopit.

10. Seznam použité literatury

Knižní publikace

- 1) HAVLÍČEK, Karel, ed. Občanské soudní řízení: soudcovský komentář podle stavu k 1.4.2014, Praha: Havlíček Brain Team, 2014-
- 2) HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-624-1.
- 3) HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-365-0.
- 4) KURKA, Vladimír. DRÁPAL, Ljubomír. Výkon rozhodnutí v soudním řízení. Praha: Linde, 2004
- 5) LEVÝ, Jiří. § 340 [Nařízení výkonu]. In: SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, ŠÍNOVÁ, Renáta. Občanský soudní řád. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017
- 6) PRUDILOVÁ, Miloslava. *Veřejné dražby a exekuce*. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-288-6.
- 7) SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuce*. Ostrava: Key Publishing, 2008. Právo (Key Publishing). ISBN isbn978-80-87071-91-5.
- 8) SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuční řízení*. Vyd.1. Praha: Eurounion, 1998. ISBN 80-85858-66-5.
- 9) ŠROMOVÁ, Eva. *Správní řízení od A do Z*. 2., dopl. a přeprac. vyd. Olomouc: ANAG, c2012. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7263-696-9.
- 10) ŠTIKA, Martin. *Exekuce v praxi*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-835-8.
- 11) TRIPES, A.: *Exekuce v soudní praxi*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2001, xv
- 12) WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 8. vydání. Praha: Leges, 2015. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-076-5.

Právní předpisy

Zákon č. 500/2004 Sb., Zákon správní řád

Zákon č. 280/2009 Sb., Zákon daňový řád

Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád

Zákon č. 120/2001 Sb., Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů

Zákon č. 151/1997 Sb., Zákon o oceňování majetku a o změně některých zákonů

Vyhláška č. 330/2001 Sb., Vyhláška Ministerstva spravedlnosti o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem

Judikatura

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 3. 1999, sp. zn. 2 Cdon 1236/97

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 6. 2012, sp. zn. 20 Cdo 3623/2010

Ostatní

<https://www.pravniochranamajetku.cz/zastaveni-exekuce/>

11. Seznam příloh

1. Exekuční příkaz
2. Rozhodnutí

Příloha č. 1: Exekuční příkaz

Finanční úřad pro Ústecký kraj
Velká hradební 39/61
400 21 ÚSTÍ NAD LABEM-MĚSTO

Územní pracoviště v Rumburku
Františka Nohy 2
408 01 RUMBURK
Čj.: 560963/18/2513-80542-506148
Vyřizuje: Diviš Jiří
Oddělení vymáhací II
Telefon: 412 355 364 č. dveří: 306

V Rumburku
dne

Elektronicky podepsáno
15. 03. 2018

Ing. Ilona Gajdošová
vedoucí oddělení

Dlužník:

Poddlužník:

SICO RENT s.r.o.
Vinořská 96
250 73 JENŠTEJN
IČO: 28957857

EXEKUČNÍ PŘÍKAZ

na srážky ze mzdy nebo z jiných příjmů

Shora uvedený správce daně podle § 178 odst. 1 a odst. 5 písm. a) a § 187 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "daňový řád"), s použitím zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "o.s.ř."),

nařizuje
daňovou exekuci srážkami ze mzdy.

K vymožení nedoplatku	Kč	61952.55
včetně příslužejícího úroku z prodlení ke dni 15.03.2018	Kč	67077.84
tj. celkem	Kč	129030.39

(slovy: JEDNOSTODVACETDEVĚTTISÍCTŘICET Kč 39 h),

jakož i úroku z prodlení z částky Kč 43160.55 od 16.03.2018 do zaplacení dle roční výše repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o 14 procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí (k částce nedoplatku ve výši Kč 18792.00 úrok z prodlení nevznikne),

A 5807 vzor č.4

1

přikazuje shora uvedenému poddlužníkovi,

aby od okamžiku, kdy mu bude doručen tento exekuční příkaz, po dobu trvání daňové exekuce prováděl ze mzdy dlužníka stanovené srážky a nevyplácel sražené částky dlužníkovi, a to až do výše nedoplatku, pro který je exekuce nařízena, včetně příslušejících částek úroku z prodlení a exekučních nákladů dle § 252 odst. 2 a § 183 odst. 1 daňového řádu, s tím, že dlužníkovi nevzniká povinnost uhradit úrok z prodlení, nepřesáhne-li v úhrnu u jednoho druhu daně u jednoho správce daně za jedno zdaňovací období nebo za jeden kalendářní rok u jednorázových daní částku 200 Kč (§ 253 odst. 1 daňového řádu). Rozsah srážek je podle § 177 odst. 1 daňového řádu stanoven § 277 a násl. o.s.ř.

Podle § 187 odst. 2 a § 177 odst. 1 daňového řádu, § 283 a § 291 o.s.ř. je poddlužník povinen částky sražené ze mzdy nebo z jiného příjmu dlužníka (§ 299 o.s.ř.) vyplácet shora uvedenému správci daně na účet:

číslo: 35-77621411/0710

IBAN: CZ67 0710 0000 3500 7762 1411, BIC: CNBACZPP

konstantní symbol: 1148 - převodní příkaz, 1149 - poštovní poukázka

variabilní symbol: 4456183173

jakmile jej shora uvedený správce daně vyrozumí, že tento exekuční příkaz nabyl právní moci.

Dlužník ztrácí dnem, kdy je poddlužníkovi doručen tento exekuční příkaz, právo na vyplacení té části mzdy nebo jiného příjmu dle § 299 o.s.ř., která odpovídá výši srážek (§ 177 odst. 1 daňového řádu, § 282 odst. 3 a § 299 o.s.ř.).

Uvedený dlužník nezaplatil ke dni 15.03.2018 shora uvedenému správci daně podle

1) vykonatelného výkazu nedoplatků

pod položkou: 0001 číslo jednací: 560964/18/2513-80542-506148
sestaveného ke dni: 15.03.2018

Pořadí	druh daně	splatnou částku (Kč)
Rozhodnutí č.j./ustanovení zákona		vydaného dne splatného dne
1	Daň z přidané hodnoty	500.00
112166/12/179921506248		14.11.2012 27.12.2012
2	Daň z přidané hodnoty	500.00
93426/12/179921506248		10.08.2012 24.09.2012
3	Daň z přidané hodnoty	17792.00
99539/12/179921506248		19.09.2012 19.09.2012
4	Daň z přidané hodnoty	37830.55
99539/12/179921506248		19.09.2012 19.09.2012
	Úrok z prodlení	63238.39
5	Daň z přidané hodnoty	5330.00
440637/13/2513-05301-506248		14.03.2013 12.03.2013
	Úrok z prodlení	3839.45

Tuto částku vykázaných nedoplatků (Kč):	129030.39
Částka nedoplatků na daních (Kč):	43160.55
Částka nedoplatků na úroku z prodlení (Kč):	67077.84
Částka nedoplatků na příslušenství (Kč):	18792.00

Celková částka nedoplatků na daních (Kč):	43160.55
Celková částka nedoplatků na úroku z prodlení (Kč):	67077.84
Celková částka nedoplatků na příslušenství (Kč):	18792.00
Výše nedoplatku, pro který je exekuce nařizována (Kč):	129030.39

Podle § 177 odst. 1 daňového řádu a § 279 odst. 2 písm. d) o.s.ř. jsou pohledávky daní a poplatků přednostními pohledávkami.

Vzhledem k tomu, že položky/pořadí:

0001/4
0001/5

shora uvedených nedoplatků sestavených z údajů evidence daní se po nařízení daňové exekuce zvyšují o úrok z prodlení, správce daně nařizuje podle § 178 odst. 3 daňového řádu i exekuci tohoto úroku. Dlužník je v prodlení, neuhradí-li splatnou daň nejpozději v den její splatnosti. Dlužníkovi vzniká povinnost uhradit úrok z prodlení za každý den prodlení počínaje pátým pracovním dnem následujícím po dni splatnosti až do dne platby včetně. Pro daně, jejichž původní den splatnosti nastal do dne nabytí účinnosti daňového řádu, se uplatní úrok z prodlení podle dosavadních právních předpisů (§ 264 odst. 14 daňového řádu). Výše úroku z prodlení odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o 14 procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí.

Exekuční náklady:

Podle § 183 odst. 1 daňového řádu vzniká dlužníkovi vydáním exekučního příkazu povinnost uhradit na nákladech za nařízení daňové exekuce 2 % z celkové částky nedoplatků, pro které je daňová exekuce nařízena, nejméně však 500 Kč a nejvýše 500 000 Kč.

Exekuční náklady se vymáhají současně s nedoplatkem, pro který je exekuce nařízena (§ 182 odst. 4 a 6 daňového řádu).

O d ů v o d n ě n í:

Shora uvedený dlužník nezaplatil ke dni 15.03.2018 shora uvedenému správci daně vykonatelné nedoplatky uvedené ve výroku tohoto rozhodnutí, v zákonné lhůtě.

P o u č e n í:

Úřední osoby a osoby zúčastněné na správě daní jsou podle § 52 odst. 1 daňového řádu vázány povinností mlčenlivosti o tom, co se při správě daní dozvěděly o poměrech jiných osob. Za porušení povinnosti mlčenlivosti lze uložit pokutu podle § 246 daňového řádu až do výše 500 000 Kč.

Nesplní-li poddlužník povinnost stanovenou mu exekučním příkazem a zákonem řádně a včas, má shora uvedený správce daně nárok na její splnění z prostředků tohoto poddlužníka; tento nárok shora uvedený správce daně uplatní podáním žaloby k soudu (§ 186 odst. 3 daňového řádu).

Dlužník je povinen oznámit shora uvedenému správci daně vznik nároku na mzdu nebo jiný příjem (§ 299 o.s.ř.) u jiného poddlužníka i zánik

nároku na mzdu nebo jiný příjem (§ 299 o.s.ř.) u dosavadního poddlužníka do 8 dnů ode dne, kdy nastaly tyto skutečnosti. Poddlužník je povinen do 8 dnů oznámit shora uvedenému správci daně, že:

- a) u něho nastoupil dlužník nově do práce,
- b) u něho přestal dlužník pracovat,
- c) dlužník nastoupil práci u jiného poddlužníka.

Za nesplnění těchto povinností může shora uvedený správce daně uložit dlužníkovi nebo poddlužníkovi pořádkovou pokutu do 50 000 Kč (§ 189 a § 177 odst. 1 daňového řádu a § 301 o.s.ř.).

Proti tomuto rozhodnutí nelze uplatnit opravné prostředky (§ 178 odst. 4 daňového řádu).

L.S.

Ing. Ilona Gajdošová
vedoucí oddělení

Příloha č. 2: Rozhodnutí

Finanční úřad pro hlavní město Prahu
Štěpánská 28
111 21 PRAHA 1

Územní pracoviště pro Prahu 7
nábř. Kpt. Jaroše 1000/7
170 00 PRAHA 7
Č.j.: 5050047/20/2007-00540-110688
Vyřizuje: Kottnauer Richard
Oddělení vymáhací
Telefon: 220 364 401 č. dveří: 401

V Praze
dne

VROR

Dlužník:

[Empty box for debtor information]

Poddlužník:

Úřad práce ČR - kraj.pobočka pro hl.m. Prahu
Domažlická 1139/11
PRAHA 3 - ŽIŽKOV
130 00 PRAHA 3
IČO: 72496991

R O Z H O D N U T Í o pokračování ve srážkách

Shora uvedený správce daně rozhodl podle ustanovení § 187 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "daňový řád"), ve věci daňové exekuce nařízené exekučním příkazem na srážky ze mzdy č.j.: 560963/18/2513-80542-506148 ze dne 15.03.2018, takto:

Poddlužníkovi se ukládá, aby ode dne, kdy mu bude doručeno toto rozhodnutí, pokračoval v daňové exekuci srážkami ze mzdy a z jiných příjmů (dále jen "srážky ze mzdy") dle shora uvedeného exekučního příkazu až do výše vykonatelného nedoplatku a nevyplácel sražené částky dlužníku. Aktuální výše nedoplatku, pro jehož úhradu mají být srážky ze mzdy nadále prováděny, činí s příslušenstvím ke dni 17.06.2020, 118 841.01 Kč,
slovy: JEDNOSTOOSMNÁCTISÍCOSMSETČTYŘICETJEDNA Kč, 1 h.

Rozsah srážek je ve smyslu § 177 odst. 1 daňového řádu stanoven § 277 a násl. zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "o.s.ř.").

Celá tato pohledávka je přednostní pohledávkou ve smyslu ustanovení § 279 odst. 2 písm. d) o.s.ř.

Pořadí, které vymáhaný nedoplatek získal u původního poddlužníka, zůstává zachováno. Řídí se dnem doručení výše citovaného exekučního příkazu původnímu poddlužníkovi, tj. dnem 15.03.2018.

Dlužník ztrácí dnem, kdy je poddlužníkovi doručeno toto rozhodnutí, právo na vyplacení té části mzdy, která odpovídá stanovené výši srážek (§ 282 odst. 3 a § 299 o.s.ř.).

Poddlužník je povinen částky sražené ze mzdy dlužníka vyplácet shora uvedenému správci daně, a to na účet:

číslo: 35-77628031/0710,
IBAN: CZ98 0710 0000 3500 7762 8031, BIC: CNBACZPP,
konstantní symbol: 1148 - převodní příkaz, 1149 - poštovní poukázka,
variabilní symbol: 4456183173

O d ů v o d n ě n í :

Na základě podání č.j.5025919/20 ze dne 15.6.2020 byl zjištěn nový plátcce mzdy: Úřad práce České republiky- Krajská pobočka pro hlavní město Prahu, Domažlická 1139/11, Žižkov, 130 00 Praha 3.

P o u ě n í :

Úřední osoby a osoby zúčastněné na správě daní jsou podle § 52 odst. 1 daňového řádu vázány povinností mlčenlivosti o tom, co se při správě daní dozvěděly o poměrech jiných osob. Za porušení povinnosti mlčenlivosti lze uložit pokutu podle § 246 daňového řádu až do výše 500 000 Kč.

Nesplní-li poddlužník povinnost stanovenou mu exekučním příkazem a zákonem řádně a včas, má shora uvedený správce daně nárok na její splnění z prostředků tohoto poddlužníka; tento nárok shora uvedený správce daně uplatní podáním žaloby k soudu (§ 186 odst. 3 daňového řádu).

Dlužník je povinen oznámit shora uvedenému správci daně vznik nároku na mzdu nebo jiný příjem (§ 299 o.s.ř.) u jiného poddlužníka i zánik nároku na mzdu nebo jiný příjem (§ 299 o.s.ř.) u dosavadního poddlužníka do 8 dnů ode dne, kdy nastaly tyto skutečnosti. Poddlužník je povinen do 8 dnů oznámit shora uvedenému správci daně, že:

- a) u něho nastoupil dlužník nově do práce,
- b) u něho přestal dlužník pracovat,
- c) dlužník nastoupil práci u jiného poddlužníka.

Za nesplnění těchto povinností může shora uvedený správce daně uložit dlužníkovi nebo poddlužníkovi pořádkovou pokutu do 50 000 Kč (§ 189 a § 177 odst. 1 daňového řádu a § 301 o.s.ř.).

Proti tomuto rozhodnutí nelze uplatnit opravné prostředky (§ 178 odst. 4 daňového řádu).

L.S.

Ing. Zuzana Kozáková
vedoucí oddělení